

Besluit van , houdende regels met betrekking tot de productie, het transport, de handel en de levering van elektriciteit en gas (Besluit elektriciteit en gas)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van ,
nr. WJZ / ;

Gelet op artikelen 2.7, eerste lid, 3.2, vierde lid, 3.3, tweede lid, 3.11, zevende lid, 4.2, achtste lid, 4.3, zevende lid, 4.6, vijfde lid, 4.10, tweede lid, 4.13, tweede lid, 5.1, 5.3, eerste lid, onderdeel b, 5.4, vierde en vijfde lid, 5.5, negende lid, 5.9, zevende lid, 5.10, derde en vijfde lid, 5.11, derde lid, 5.14, eerste lid, 5.17, eerste en tweede lid, 5.21, tweede lid, 5.22, vijfde lid, 5.24, eerste lid, 5.26, derde lid, 5.27, vierde lid, 5.30, tweede lid, 5.37, eerste lid, 6,7, derde lid, 6.9, eerste tot en met derde lid, 6.12, zesde lid, 6.14, derde lid, 6.16, derde lid, 7.1, vierde lid, 7.3, 7.6, achtste lid, 8.11, 8.15, 8.16, eerste lid, 8.18, zesde lid, 8.24, tweede lid, 8.26, tweede lid, 9.4, tweede lid, 9.6, tweede lid, 10.11, 11.7, derde lid van de Elektriciteits- en gaswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord ;

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van , nr. WJZ / ;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

§ 1.1. Begripsbepalingen

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

bieding: een opgave van een aangeslotene aan een systeembeheerder die de omvang, duur en prijs van het ter beschikking gestelde vermogen omvat;

communicatieonderdeel: het onderdeel van een op afstand uitleesbare meetinrichting dat de uitwisseling van gegevens tussen de meetinrichting en een systeembeheerder verzorgt;

elektriciteitsmeter: een kilowattuurmeter als bedoeld in bijlage MI-003 van richtlijn 2004/22;

gasmeter: een gasmeter als bedoeld in bijlage MI-002 van richtlijn 2004/22;

gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur: de gemiddelde luchttemperatuur te De Bilt (T) in een etmaal, gecorrigeerd voor de gemiddelde windsnelheid op hetzelfde station (V) in dezelfde periode uitgedrukt in meters per seconde, volgens de formule: $T_{eff} = T - (V/1,5)$;

investeringsplan: een investeringsplan als bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, van de wet;

leveringsovereenkomst: een overeenkomst tussen een leverancier en een afnemer tot levering van elektriciteit of gas;

opwekkingsgegevens: de gegevens, bedoeld in artikel 8.18 van de wet;

ontheffing nieuwe infrastructuur: een ontheffing als bedoeld in artikel 3.11, eerste lid, van de wet;

pieklevering: het deel van de feitelijke aflevering van gas in een uur aan aangeslotenen met een kleine aansluiting dat de hoeveelheid te boven gaat zoals die maximaal in een uur aan deze aangeslotenen met een kleine aansluiting zou worden geleverd op een dag met een gemiddelde effectieve etmaal temperatuur in De Bilt van – 9 °C;

projectnet: een distributiesysteem voor elektriciteit:

a. dat met één aansluiting verbonden is met een systeem dat wordt beheerd door een distributiesysteembeheerder voor elektriciteit,

b. dat ligt binnen een geografisch afgebakende locatie of locatie met gedeelde diensten,

c. met maximaal 500 aangeslotenen en

d. dat overwegend consumenten van elektriciteit voorziet;

richtlijn 2004/22: richtlijn nr. 2004/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004, betreffende meetinstrumenten (PbEU 2004, L 135);

SDE-elektriciteitsprijs: de in artikel 22 van het Besluit stimulering duurzame energieproductie bedoelde elektriciteitsprijs of, indien de elektriciteitsprijs lager is dan de in artikel 20 van het Besluit stimulering duurzame energieproductie bedoelde basiselektriciteitsprijs, de in dat artikel bedoelde basiselektriciteitsprijs;

SDE-subsidiebedrag: het basisbedrag per kilowattuur waarvoor subsidie is verstrekt op grond van het Besluit stimulering duurzame energieproductie, verminderd met de voor dat jaar geldende SDE-elektriciteitsprijs;

transportovereenkomst: een overeenkomst tussen een systeembeheerder en een systeemgebruiker met betrekking tot transport van elektriciteit of gas;

transportprognose: de planning per tijdseenheid van de som van afname en invoeding per aansluiting;

wet: de Elektriciteits- en gaswet.

HOOFDSTUK 2. RIJKSCOÖRDINATIEREGELING

Artikel 2.1

1. Voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie, bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, van de wet, worden de volgende besluiten aangewezen als besluiten als bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, onderdeel b, van de Wet ruimtelijke ordening:

a. de artikelen 2.1, eerste lid, en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, met inbegrip van een eventueel benodigde verklaring van geen bedenkingen, voor zover de desbetreffende omgevingsvergunning in elk geval betrekking heeft op een van de activiteiten, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, b, c, e, f en g, van die wet of op handelingen als bedoeld in artikel 46 of 47 van de Natuurbeschermingswet 1998 of artikel 75b van de Flora- en faunawet;

b. de artikelen 16, eerste lid, en 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998;

c. artikel 16.5, eerste lid, van de Wet milieubeheer;

d. de artikelen 6.2, 6.4 en 6.5, onderdelen a en b, van de Waterwet;

e. artikel 75, derde lid, van de Flora- en faunawet;

f. artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988;

g. artikel 15 van de Kernenergiewet.

2. Voorts worden aangewezen besluiten op grond van een bepaling in een verordening van een waterschap met betrekking tot het verrichten of doen verrichten van handelingen aan of nabij een watergang of waterkering.

Artikel 2.2

1. Voor de aanleg of uitbreiding van een transmissiesysteem voor elektriciteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, worden de volgende besluiten aangewezen als besluiten als bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, onderdeel b, van de Wet ruimtelijke ordening:

a. de artikelen 2.1, eerste lid, en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, met inbegrip van een eventueel benodigde verklaring van geen bedenkingen, voor zover de desbetreffende omgevingsvergunning in elk geval betrekking heeft op een van de activiteiten, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, b, c, e, f en g, van die wet of op handelingen als bedoeld in artikel 46 of 47 van de Natuurbeschermingswet 1998 of artikel 75b van de Flora- en faunawet;

b. de artikelen 16, eerste lid, en 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998;

c. de artikelen 6.2, 6.4 en 6.5 van de Waterwet;

d. artikel 75, derde lid, van de Flora- en faunawet;

e. artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988;

f. artikel 19, eerste lid, van de Spoorwegwet;

g. artikel 2, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

2. Voorts worden aangewezen besluiten op grond van een bepaling in een verordening van een waterschap met betrekking tot het verrichten of doen verrichten van handelingen aan of nabij een watergang of waterkering.

Artikel 2.3

1. Voor de aanleg of uitbreiding van een systeem of interconnector als bedoeld in artikel 5.1, eerste en derde lid, van de wet, of een LNG-installatie als bedoeld in artikel 3.1 van de wet, worden de volgende besluiten aangewezen als besluiten als bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, onderdeel b, van de Wet ruimtelijke ordening:

a. de artikelen 2.1, eerste lid, en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, met inbegrip van een eventueel benodigde verklaring van geen bedenkingen, voor zover de desbetreffende omgevingsvergunning in elk geval betrekking heeft op een van de activiteiten, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid,

onderdeel a, b, c, e, f en g, van die wet of op handelingen als bedoeld in artikel 46 of 47 van de Natuurbeschermingswet 1998 of artikel 75b van de Flora- en faunawet;

b. de artikelen 16, eerste lid, en 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998;

c. artikel 16.5, eerste lid, van de Wet milieubeheer;

d. de artikelen 6.2, 6.4 en 6.5 van de Waterwet;

e. artikel 75, derde lid, van de Flora- en faunawet;

f. artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988;

g. artikel 19, eerste lid, van de Spoorwegwet;

h. artikel 2, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

2. Voorts worden aangewezen besluiten op grond van een bepaling in een verordening van een waterschap met betrekking tot het verrichten of doen verrichten van handelingen aan of nabij een watergang of waterkering.

HOOFDSTUK 3. GASOPSLAG EN LNG

§ 3.1. Beheerder van een gasopslaginstallatie en LNG-installatie

Artikel 3.1

1. Een aanvraag tot aanwijzing van een beheerder van een gasopslaginstallatie of LNG-installatie als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, van de wet wordt ten minste zes weken voor de ingebruikname van de installatie, of zes weken voor het aflopen van een eerdere aanwijzing, ingediend.

2. Een beheerder van een gasopslaginstallatie of LNG-installatie meldt Onze Minister omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot herziening van aanwijzing.

3. Onze Minister kan een aanwijzing wijzigen of intrekken naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden.

Artikel 3.2

Een beheerder van een gasopslaginstallatie die ingevolge artikel 3.3. van de wet onafhankelijk is wat betreft de rechtsvorm, organisatie en besluitvorming van andere, niet met gastransport of gasopslag samenhangende activiteiten:

a. neemt niet deel in bedrijfsstructuren van het geïntegreerde bedrijf die direct of indirect verantwoordelijk zijn voor het dagelijkse beheer van de productie of levering van gas;

b. neemt passende maatregelen zodat personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de gasopslaginstallatie onafhankelijk kunnen functioneren;

c. heeft effectieve beslissingsbevoegdheid, onafhankelijk van het geïntegreerde bedrijf, wat de activa betreft die noodzakelijk zijn voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van de gasopslaginstallatie;

d. heeft een nalevingsprogramma met maatregelen die worden genomen om discriminerend en concurrentieverstorend gedrag uit te sluiten. Het

nalevingsprogramma bevat specifieke verplichtingen van de werknemers ter verwezenlijking van die doelstellingen.

Artikel 3.3

1. Een beheerder van een gasopslaginstallatie waarop de verplichting tot onderhandelen, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van de wet van toepassing is, overlegt met representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt over de tarieven en voorwaarden voor gasopslag en ondersteunende diensten.

2. Een beheerder van een gasopslaginstallatie maakt de indicatie van de tarieven en voorwaarden jaarlijks voor 1 oktober bekend.

§ 3.2. Ontheffing nieuwe infrastructuur

Artikel 3.4

1. Onze Minister beslist binnen zes maanden op een verzoek om een ontheffing nieuwe infrastructuur.

2. Voor een verzoek dat betrekking heeft op een interconnector voor gas vangt de termijn van zes maanden aan op dag waarop de laatste betrokken regulerende instantie van een lidstaat een verzoek om ontheffing nieuwe infrastructuur heeft ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met drie maanden worden verlengd indien het Agentschap instemt met de verlenging.

3. De Autoriteit Consument en Markt of, als dit voortvloeit uit artikel 36, vierde en zevende lid, van richtlijn 2009/73, het Agentschap, brengt op een besluit tot verlening van een ontheffing nieuwe infrastructuur advies uit.

4. Onze Minister publiceert een besluit tot verlening van een ontheffing nieuwe infrastructuur, samen met het advies, in de Staatscourant.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld ter implementatie van artikel 36 van richtlijn 2009/73.

Artikel 3.5

1. Aan een ontheffing nieuwe infrastructuur zijn met betrekking tot de niet-discriminerende toegang tot de infrastructuur de volgende voorschriften verbonden:

a. alle potentiële gebruikers van de nieuwe infrastructuur kunnen hun belangstelling aangeven alvorens de toewijzing van capaciteit in de nieuwe infrastructuur, inclusief eigen gebruik, plaatsvindt;

b. ongebruikte capaciteit wordt op de markt aangeboden en gebruikers van de infrastructuur hebben het recht door hen ingekochte capaciteit te verhandelen op de secundaire markt.

2. Voorschriften die worden verbonden aan de ontheffing nieuwe infrastructuur mogen de uitvoering van overeenkomsten voor een lange termijn niet belemmeren.

HOOFDSTUK 4. INRICHTING SYSTEEMBEHEER

§ 4.1. Aanwijzing en certificering

Artikel 4.1

1. Een onderneming voegt bij zijn aanvraag tot aanwijzing als systeembeheerder of als interconnectorbeheerder het bewijs van certificering, bedoeld in artikel 4.2.

2. Een aanvraag wordt ten minste zes weken voor de ingebruikname of overdracht van het systeem of de interconnector ingediend.

Artikel 4.2

1. De Autoriteit Consument en Markt certificeert een rechtspersoon als bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de wet overeenkomstig de procedure van artikel 10, vijfde en zesde lid, van richtlijn 2009/72 en artikel 3 van verordening 714/2009 of artikel 10, vijfde en zesde lid, van richtlijn 2009/73 en artikel 3 van verordening 715/2009.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan het besluit tot certificering wijzigen of intrekken:

- a. naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden;
- b. op verzoek van de Europese Commissie.

Artikel 4.3

Indien Onze Minister de aanwijzing van een systeembeheerder op grond van artikel 10.15, tweede lid, van de wet vervallen verklaart, vervalt de aanwijzing op de dag waarop overdracht van de eigendom van het systeem plaatsvindt.

§ 4.2. Overdracht eigendom systeem

Artikel 4.4

Voor de overdracht van de eigendom van een systeem wordt een tegenprestatie verricht, waarvan de waarde uiterlijk op dag van de overdracht is vastgesteld, en die ten hoogste de opbrengst vertegenwoordigt van de exploitatie van het systeem, zoals deze op basis van algemene bedrijfseconomische uitgangspunten kan worden afgeleid van de door de Autoriteit Consument en Markt in de daaraan voorafgaande periode van vijf jaar vastgestelde tarieven met betrekking tot het systeembeheer.

Artikel 4.5

1. Indien partijen geen overeenstemming bereiken over de vaststelling van de tegenprestatie, bedoeld in artikel 4.4, dragen zij binnen twaalf weken na de beschikking tot aanwijzing zorg voor het:

- a. gezamenlijk verstrekken van een opdracht aan één of meer deskundigen tot het geven van een bindend advies tot vaststelling van de waarde van de tegenprestatie,

- b. aangaan van een overeenkomst tot arbitrage met een aanduiding van het compromis tot vaststelling van de waarde van de tegenprestatie,
  - c. door één van hen indienen van een verzoek als bedoeld in artikel 202 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bij de ter zake bevoegde rechter tot het bevelen van een voorlopig bericht van deskundigen over de waarde van de tegenprestatie of
  - d. door één van hen aanhangig maken van een geding bij de ter zake bevoegde rechter tot vaststelling van de waarde van de tegenprestatie.
2. Partijen dragen er zorg voor dat een door hen gezamenlijk verstrekte opdracht binnen twaalf weken na het verlenen daarvan een advies leidt.
  3. Indien partijen geen overeenstemming bereiken over de uitvoering van dit artikel, geeft de partij die over de eigendom van het systeem beschikt binnen 18 weken na verzending van een beschikking tot aanwijzing uitvoering aan het eerste lid, onderdeel c of d, tenzij de andere partij dit al heeft gedaan.
  4. Indien een uitgebracht voorlopig deskundigenbericht niet of niet volledig tot overeenstemming tussen partijen leidt, geven partijen binnen zes weken na verzending van het voorlopig deskundigenbericht alsnog uitvoering aan het eerste lid, onderdeel a, b of d, voor zover dat voor een vaststelling van de waarde noodzakelijk is.
  5. Indien partijen op grond van het vierde lid gehouden zijn uitvoering te geven aan het eerste lid, onderdeel a, b of d, maar daar geen overeenstemming over bereiken, maakt de partij die het voorlopig deskundigenbericht heeft verzocht binnen twaalf weken na ontvangst daarvan, een geding als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d aanhangig.
  6. In afwijking van het vijfde lid, is de verplichting tot het aanhangig maken van een geding van toepassing op de partij die niet het voorlopig deskundigenbericht heeft verzocht, indien tussen partijen vaststaat dat deze partij de enige partij is die geheel of gedeeltelijk niet met de vaststelling van de waarde in het voorlopig deskundigenbericht kan instemmen.

Artikel 4.6

1. Partijen schakelen bij het verstrekken van een adviesopdracht of het sluiten of uitvoeren van een overeenkomst tot arbitrage een deskundige in die in staat is zijn werkzaamheden onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam en integer te verrichten.
2. Indien partijen een opdracht voor een advies aan meerdere deskundigen verstrekken, dragen partijen er zorg voor dat die deskundigen een gezamenlijk advies uitbrengen. Het aantal deskundigen is oneven.
3. Degene die over de eigendom van het systeem beschikt, stelt bij de verstrekking van een gezamenlijke opdracht tot bindend advies, een dossier beschikbaar met zo gedetailleerd mogelijke documenten en gegevens over het systeem, met inbegrip van de boekhouding betreffende het systeem.
4. Partijen verlenen medewerking aan een onderzoek door de deskundige of deskundigen.

Artikel 4.7

1. De tegenprestatie voor de overdracht van de eigendom van een systeem waarop artikel 4.5 van toepassing is, wordt vastgesteld met inachtneming van algemeen aanvaarde vaktechnische en bedrijfseconomische methoden en uitgangspunten, waarbij rekening wordt gehouden met:

- a. de mate waarin het over te dragen systeem voldoet aan de eisen die bij of krachtens de wet zijn gesteld met betrekking tot de door dat systeem te vervullen functies en de kwaliteit;
- b. de noodzakelijk te maken kosten om het systeem aan de eisen die bij of krachtens de wet zijn gesteld te laten voldoen;
- c. de omvang van het systeem gemeten naar het aantal aangeslotenen en de systeemcapaciteit;
- d. de onderhoudstoestand;
- e. de ouderdom, de te verwachten restlevensduur en de te verwachten kosten voor noodzakelijk onderhoud en vervangingen;
- f. onzekere factoren die relevant zijn voor de hoogte van de tegenprestatie.

2. De hoogte van de tegenprestatie hangt niet af van de mate waarin het systeem waarvoor Onze Minister een systeembeheerder heeft aangewezen in technische zin, of met betrekking tot de gebruikte constructies en materialen, afwijkt of overeenstemt met een ander systeem dat de systeembeheerder in beheer heeft.

3. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover een systeembeheerder bewijst dat die niet-toepasselijkheid een grotere doelmatigheid tot gevolg heeft.

§ 4.3. Gemeenschappelijke onderneming

Artikel 4.8

1. Het nalevingsprogramma, bedoeld in artikel 4.10, eerste lid, van de wet bevat de maatregelen die worden genomen om discriminerend en concurrentieverstorend gedrag uit te sluiten en de verplichtingen van de werknemers ter verwezenlijking van die doelstellingen.

2. Een gemeenschappelijke onderneming zendt het nalevingsprogramma aan het Agentschap ter goedkeuring.

3. De naleving van het programma wordt gecontroleerd door de nalevingsfunctionarissen van de verticaal geïntegreerde transmissiesysteembeheerders.

§ 4.4. Eerlijke concurrentie

Artikel 4.9

1. Handelingen die voordelen genereren die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is als bedoeld in artikel 4.13, tweede lid, van de wet zijn in ieder geval:

- a. het verstrekken van gegevens aan een infrastructuurbedrijf over een aangeslotene, anders dan bij uitbesteding van werkzaamheden,
- b. het afnemen van goederen of diensten van een infrastructuurbedrijf tegen een bedrag dat hoger is dan een op marktconforme grondslag bepaald bedrag,
- c. het toestaan van het gebruik door een infrastructuurbedrijf van de naam of het beeldmerk van een systeembeheerder op een wijze die verwarring bij het publiek kan veroorzaken over de herkomst van goederen of diensten,
- d. het gezamenlijk offreren, communiceren of factureren door een systeembeheerder en een infrastructuurbedrijf,
- e. het verstrekken van zekerheden voor de financiering van activiteiten van een infrastructuurbedrijf of
- f. het zich aansprakelijk stellen voor schulden van een infrastructuurbedrijf.

2. Een infrastructuurbedrijf dat vanwege de uitbesteding van werkzaamheden door een systeembeheerder de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, houdt die gegevens geheim tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.

HOOFDSTUK 5. TAKEN EN VERPLICHTINGEN BEHEERDERS VAN SYSTEMEN

§ 5.1. Algemene regels

Artikel 5.1

De Autoriteit Consument en Markt wijst in haar besluit over de gebiedsindeling als bedoeld in artikel 4.3 van de wet de volgende gebieden aan als gebied waar geen distributiesysteem voor gas wordt aangelegd:

- a. een gebied waar zich een warmtenet als bedoeld in artikel 1 van de Warmtewet, of een andere warmtevoorziening bevindt of gaat bevinden en
- b. een gebied waar een distributiesysteembeheerder zijn distributiesysteem voor gas niet op economische voorwaarden in werking kan hebben, onderhouden of ontwikkelen.

§ 5.2. Regels inzake het systeem

§ 5.2.1. Beheer, onderhoud en ontwikkeling systeem

Artikel 5.2

1. Een systeembeheerder, met uitzondering van een systeembeheerder die een gastransportsysteem beheert met een druk hoger dan 16 bar, neemt bij het ontwerp, de aanleg, de ingebruikstelling, de exploitatie, de wijziging, het beheer, het onderhoud en de buitengebruikstelling van zijn systeem de technische en organisatorische

maatregelen die redelijkerwijs van hem geveerd kunnen worden om voorvallen te voorkomen waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu kunnen ontstaan.

2. Indien zich een voorval voordoet waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan, draagt de systeembeheerder zorg voor het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van de nadelige gevolgen voor de mens en het milieu.

3. Een transmissiesysteembeheerder op zee houdt bij het onder economische voorwaarden onderhouden van het transmissiesysteem op zee zo goed mogelijk rekening met de hoeveelheid wind in verschillende periodes van het jaar.

Artikel 5.3

1. Een transmissiesysteem voor elektriciteit hoeft niet zodanig ontworpen en in werking te zijn dat het transport van elektriciteit verzekerd is indien zich een enkelvoudige storing voordoet op de volgende onderdelen van het systeem of in de volgende situaties:

a. een mast met een bovengrondse verbinding;

b. de beveiliging van een railsysteem;

c. een koppelveld, mits onderbrekingen als gevolg van een enkelvoudige storing van het direct gekoppelde railsysteem beperkt blijven tot de onderbrekingen die in het derde lid, onderdelen c en d zijn opgenomen.

d. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat zich bij een systeem op een spanningsniveau van 110 kV of 150 kV een enkelvoudige storing voordoet die leidt tot een onderbreking langer dan 10 minuten van het transport van:

1°. meer dan 100 MW verbruik of

2°. meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit;

e. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat zich bij een railsysteem op een spanningsniveau van 110 kV of 150 kV een enkelvoudige storing voordoet die leidt tot een onderbreking langer dan 10 minuten van het transport van:

1°. meer dan 100 MW verbruik of

2°. meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit;

f. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat zich bij de reparatie, vervanging of modificatie van:

1° . een circuit naar een schakelinstallatie of transformator op een spanningsniveau van 110 of 150 kV, die aan de hoogspanningszijde op niet meer dan twee circuits is aangesloten,

2° . een gesloten schakelinstallatie, of

3° . een transformator en de daarbij behorende circuits op een spanningsniveau van 110 kV of 150 kV naar een lager spanningsniveau, een enkelvoudige storing voordoet die leidt tot een onderbreking langer dan 48 uur van het transport van:

- meer dan 100 MW verbruik of

- meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit.

2. Een transmissiesysteem voor elektriciteit hoeft niet zodanig ontworpen en in werking te zijn dat het transport van elektriciteit verzekerd is indien zich buiten onderhoudssituaties een enkelvoudige storing voordoet in de volgende situaties:

- a. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat een enkelvoudige storing op een railsysteem op een spanningsniveau van 110 of 150 kV, waarbij tijdens deze storing geen ongestoord railsysteem beschikbaar is waarnaar de onderbroken circuits kunnen worden overgeschakeld, leidt tot een onderbreking van:
- 1°. meer dan 100 MW verbruik of
  - 2°. meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit;
- b. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat zich een enkelvoudige storing voordoet in een transformator en de daarbij behorende circuits op een spanningsniveau van 110 kV of hoger naar een spanningsniveau lager dan 110 kV, die leidt tot een onderbreking langer dan 10 minuten van:
- 1°. meer dan 100 MW verbruik of
  - 2°. meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit.
3. Een transmissiesysteem voor elektriciteit hoeft niet zodanig ontworpen en in werking te zijn dat het transport van elektriciteit verzekerd is indien zich ten tijde van regulier onderhoud een enkelvoudige storing voordoet in de volgende situaties:
- a. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat zich bij een systeem op een spanningsniveau van 110 kV of 150 kV een enkelvoudige storing voordoet die leidt tot een onderbreking langer dan 6 uur van het transport van:
- 1°. meer dan 100 MW verbruik of
  - 2°. meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit;
- b. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat zich een enkelvoudige storing voordoet in een transformator en de daarbij behorende circuits op een spanningsniveau van 110 kV of hoger naar een lager spanningsniveau of in een transformator en de daarbij behorende circuits op een spanningsniveau van 220 of 380 kV naar een spanningsniveau lager dan 110 kV, die leidt tot een onderbreking langer dan 6 uur van:
- 1°. meer dan 100 MW verbruik of
  - 2°. meer dan 1500 MW geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit;
- c. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat een enkelvoudige storing op een railsysteem op een spanningsniveau van 220 kV of hoger leidt tot:
- 1°. een onderbreking van het transport van meer dan 1500 MW aan geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit,
  - 2°. een cascade transportonderbreking op andere locaties in systemen op een spanningsniveau van 220 kV en hoger of
  - 3°. een onderbreking van de afname van elektriciteit door aangesloten systemen langer dan 6 uur, waarbij geldt dat de onderbreking ten hoogste 1000 MW bedraagt gedurende de eerste twee uur na de onderbreking, en lineair afneemt van 500 naar 100 MW tussen het tweede en zesde uur na het ontstaan van de onderbreking;
- d. indien een systeembeheerder kan voorkomen dat een enkelvoudige storing op een railsysteem op een spanningsniveau van 110 of 150 kV leidt tot:
- 1°. een onderbreking van het transport van meer dan 1500 MW aan geproduceerde en op het systeem ingevoede elektriciteit of
  - 2°. een onderbreking van de afname van elektriciteit door aangesloten systemen langer dan 6 uur, waarbij geldt dat de onderbreking van de afname van elektriciteit ten hoogste 1000 MW bedraagt gedurende de eerste twee uur na de onderbreking, en

lineair afneemt van 500 naar 100 MW tussen het tweede en zesde uur na het ontstaan van de onderbreking.

§ 5.2.2. Investeringsplan

Artikel 5.4

1. Een systeembeheerder, met uitzondering van een transmissiesysteembeheerder op zee beschrijft in zijn investeringsplan :
  - a. de voortgang en de realisatie van de voorgenomen investeringen in de twee jaren voorafgaande aan het indienen van het investeringsplan;
  - b. de ontwikkelingen in de energiemarkt die van invloed zijn op de inrichting van het systeem en een analyse van de ontwikkelingen aan de hand van scenario's;
  - c. de voorgenomen investeringen en
  - d. een verklaring voor de wijzigingen ten opzichte van het laatst ingediende investeringsplan.
2. Een transmissiesysteembeheerder op zee beschrijft in zijn investeringsplan de voorgenomen investeringen en een verklaring voor de wijzigingen ten opzichte van het laatst ingediende investeringsplan.
3. Een systeembeheerder beschrijft in zijn investeringsplan de investeringen die noodzakelijk zijn voor het transport van elektriciteit of van gas, waarbij een onderscheid wordt gemaakt in:
  - a. een kwalitatieve omschrijving van de uitbreidingen en vervangingen die een systeembeheerder de eerste tien jaar verwacht teneinde voorziene risico's te verkleinen;
  - b. een kwantitatief overzicht van de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen die een distributiesysteembeheerder in de eerste drie jaar en die een transmissiesysteembeheerder de eerste vijf jaar zal uitvoeren.
4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de inhoud van een investeringsplan.

Artikel 5.5

1. Een systeembeheerder consulteert een ontwerp investeringsplan gedurende vier weken door publicatie van het ontwerp investeringsplan op een geschikte wijze.
2. Een systeembeheerder geeft na de consultatie in een ontwerp investeringsplan aan welke gevolgtrekkingen hij heeft verbonden aan de zienswijzen uit de consultatie en voegt de zienswijzen bij.
3. De Autoriteit Consument en Markt toetst binnen 12 weken na ontvangst van het ontwerp investeringsplan of het:
  - a. voldoet aan de vormvereisten;
  - b. een deugdelijke financiële onderbouwing heeft;
  - c. wanneer het geen transmissiesysteem op zee betreft, de noodzaak van de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor het vervullen van de wettelijke taken van de systeembeheerder aantoont;

d. wanneer het een transmissiesysteem op zee betreft, in lijn is met het scenario, bedoeld in artikel 5.6 van de wet.

4. Onze Minister kan binnen een termijn van 12 weken een bindende gedragslijn opleggen ten aanzien van de omschrijving van ontwikkelingen in de energiemarkt en de scenario's.

5. Een systeembeheerder publiceert het investeringsplan na vaststelling op een geschikte wijze.

6. Een systeembeheerder dient jaarlijks significante wijzigingen van een investeringsplan in. Het eerste tot en met vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

7. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld over de toepassing van het eerste tot en met zesde lid.

§ 5.2.3. Aansluiten

Artikel 5.6

1. De redelijke termijn waarbinnen een systeembeheerder de verzoeker aansluit of de aansluiting verzwaart is 18 weken vanaf het moment dat het verzoek om een aansluiting bij de systeembeheerder is ingediend voor:

- a. een kleine aansluiting voor gas;
- b. een aansluiting voor elektriciteit met een aansluitgrootte kleiner of gelijk aan 10 MVA;
- c. een aansluiting voor een productie-installatie voor de opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.

2. De redelijk termijn waarbinnen een systeembeheerder de verzoeker aansluit is afhankelijk van de omvang en complexiteit van de aansluiting voor:

- a. een aansluiting voor elektriciteit met een aansluitgrootte groter dan 10 MVA;
- b. een grote aansluiting voor gas.

3. Een systeembeheerder kan gemotiveerd afwijken van de redelijke termijn indien hem niet in redelijkheid kan worden verweten dat hij de aansluiting niet tijdig heeft gerealiseerd.

§ 5.2.4. Congestie management voor elektriciteit

Artikel 5.7

Een systeembeheerder voor elektriciteit die op grond van de technische specificaties van zijn systeem of een gedeelte daarvan en op basis van het geheel aan voorzienbare verzoeken om transport van de aangeslotenen op zijn systeem of een gedeelte daarvan, vermoedt over onvoldoende transportcapaciteit te beschikken stelt een congestiegebied vast.

Artikel 5.8

Na het vaststellen van een congestiegebied, informeert een systeembeheerder voor elektriciteit zo spoedig mogelijk de in het congestiegebied aanwezige aangeslotenen over:

- a. de grenzen van het congestiegebied;
- b. de verwachte omvang van congestie;
- c. de verwachte periode waarin congestiemanagement wordt toegepast;
- d. de procedures van congestiemanagement;
- e. de maatregelen die de systeembeheerder treft om de congestie op te heffen.

Artikel 5.9

1. Een aangeslotene met een grote aansluiting in een congestiegebied dient dagelijks een transportprognose voor de volgende dag of voor een door de systeembeheerder voor elektriciteit vastgestelde periode bij de systeembeheerder voor elektriciteit in overeenkomstig de specificaties die de systeembeheerder heeft opgesteld en bekendgemaakt.

2. Een systeembeheerder voor elektriciteit gaat na of op basis van de ingediende transportprognoses alle gevraagde transporten in het congestiegebied kunnen worden uitgevoerd.

3. Een systeembeheerder voor elektriciteit kan een aangeslotene met een grote aansluiting tot een door hem vastgesteld tijdstip toestaan de ingediende transportprognose bij te stellen.

4. Indien de beschikbare transportcapaciteit in het congestiegebied onvoldoende is om de volgens de transportprognoses aangegeven transporten uit te voeren, past een systeembeheerder voor elektriciteit congestiemanagement toe.

Artikel 5.10

Indien een systeembeheerder congestiemanagement toepast op de in het congestiegebied opgewekte elektriciteit past de systeembeheerder voor elektriciteit congestiemanagement toe in deze volgorde:

- 1°. andere productie-installaties dan genoemd onder ten tweede tot en met ten vijfde;
- 2°. afvalverbrandingsinstallaties die deels elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen opwekken;
- 3°. productie-installaties die uitsluitend gebruik maken van een hernieuwbare energiebron die kan worden opgeslagen om op een later tijdstip te worden aangewend voor de productie van elektriciteit;
- 4°. productie-installaties voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling;
- 5°. productie-installaties die uitsluitend gebruik maken van een hernieuwbare energiebron die niet kan worden opgeslagen om op een later tijdstip te worden aangewend voor de productie van elektriciteit;

Artikel 5.11

1. Een producent die in een congestiegebied een productie-installatie in stand houdt waarop congestiemanagement van toepassing is, geeft door middel van een bieding per aansluiting aan de systeembeheerder voor elektriciteit de hoeveelheid elektriciteit aan die hij ten opzichte van de op grond van artikel 5.9 ingediende transportprognose minder zal invoeden op het systeem.

2. Een producent die in een congestiegebied een productie-installatie in stand houdt waarop geen congestiemanagement van toepassing is kan door middel van een bieding per aansluiting aan de systeembeheerder voor elektriciteit de hoeveelheid elektriciteit aangeven die hij ten opzichte van de op grond van artikel 5.9 ingediende transportprognose minder zal invoeden op het systeem.

3. Een producent geeft per bieding tevens aan tot welke categorie als bedoeld in artikel 5.10, zijn productie-installatie behoort.

4. Een systeembeheerder voor elektriciteit die een congestiegebied heeft vastgesteld, verzoekt eindgebruikers met een grote aansluiting in het congestiegebied door middel van een bieding de hoeveelheid elektriciteit aan te geven die zij ten opzichte van de op grond van artikel 5.9 ingediende transportprognose meer kunnen onttrekken van het systeem.

Artikel 5.12

1. Een systeembeheerder voor elektriciteit rangschikt de producenten, bedoeld in artikel 5.11, eerste lid, en de eindgebruikers, bedoeld in artikel 5.11, vierde lid, op volgorde van de biedingen die zijn uitgebracht op basis van artikel 5.11, waarbij de hoogst geboden prijs als hoogste wordt gerangschikt.

2. Een aangeslotene in een congestiegebied verhoogt onderscheidenlijk verlaagt de hoeveelheid elektriciteit die hij op het systeem moet invoeden respectievelijk van het systeem moet onttrekken in het congestiegebied tot de door de systeembeheerder opgegeven hoeveelheid. De systeembeheerder meldt aan de aangeslotene de tijdstippen waarop en de hoeveelheid elektriciteit die hij op het systeem moet invoeden onderscheidenlijk moet onttrekken.

3. Een producent die zijn voorgenomen productiehoeveelheid niet of niet geheel mag produceren, beperkt zijn productie in het congestiegebied tot de door de systeembeheerder voor elektriciteit opgegeven hoeveelheid. De systeembeheerder voor elektriciteit meldt aan de producent de tijdstippen waarop en de hoeveelheid elektriciteit die hij op het systeem moeten invoeden.

4. Een producent of een eindgebruiker betalen aan de systeembeheerder voor elektriciteit een vergoeding voor het verlagen van de hoeveelheid elektriciteit die hij op het systeem invoedt respectievelijk die hij aan het systeem onttrekt die gelijk is aan het door hem uitgebrachte bod.

Artikel 5.13

1. Een systeembeheerder voor elektriciteit die een congestiegebied heeft vastgesteld, verzoekt:

a. producenten met een grote aansluiting die buiten een congestiegebied een productie-installatie in stand houden door middel van een bieding aan de

transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit de hoeveelheid elektriciteit aan te geven die zij ten opzichte van het ingediende programma als bedoeld in artikel 7.6 van de wet meer kunnen invoeden op het systeem;

b. eindgebruikers met een grote aansluiting buiten een congestiegebied door middel van een bieding aan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit de hoeveelheid elektriciteit aan te geven die zij ten opzichte van het ingediende programma als bedoeld in artikel 7.6 van de wet minder kunnen onttrekken van het systeem.

2. Indien een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit geen of onvoldoende biedingen heeft ontvangen, is een producent die buiten het congestiegebied een productie-installatie met een vermogen van 60 MW of meer in stand houdt, verplicht door middel van een bieding aan deze transmissiesysteembeheerder de hoeveelheid elektriciteit aan te geven die hij tegen de in zijn bieding vermelde prijs meer zal invoeden op het systeem.

Artikel 5.14

1. Een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit rangschikt de aangeslotenen, bedoeld in artikel 5.13, op volgorde van de biedingen die zijn uitgebracht, waarbij de laagst geboden prijs als hoogste wordt gerangschikt.

2. Een aangeslotene buiten een congestiegebied verhoogt onderscheidenlijk verlaagt zijn productie onderscheidenlijk zijn gebruik buiten het congestiegebied tot de door de systeembeheerder opgegeven hoeveelheid. De systeembeheerder meldt aan de aangeslotene de tijdstippen waarop en de hoeveelheid elektriciteit die hij op het systeem moeten invoeden onderscheidenlijk van het systeem moet onttrekken.

3. Een transmissiesysteembeheerder betaalt aan de aangeslotene een vergoeding voor het verhogen van de productie die gelijk is aan het door een producent uitgebrachte bod.

Artikel 5.15

Een systeembeheerder voor elektriciteit maakt op een geschikte wijze informatie openbaar over:

- a. het instellen van een congestiegebied en de grenzen daarvan;
- b. de maatregelen die hij treft over de wijze waarop de congestie structureel wordt opgelost;
- c. de maatregelen die hij heeft getroffen om congestie zoveel mogelijk te beperken;
- d. de biedingen, bedoeld in de artikelen 5.10 en 5.12, die hij heeft ontvangen.

§ 5.2.5. Overige regels inzake het systeem

Artikel 5.16

1. De transporttaak van een systeembeheerder omvat in ieder geval het inkopen van netverliezen.

2. De transporttaak van een transmissiesysteembeheerder voor gas omvat:

- a. het administratief verplaatsen van een boeking van gecontracteerde capaciteit op een invoed- of afleverpunt naar een ander op dezelfde locatie gelegen punt;
- b. het faciliteren van een secundaire markt voor transportcapaciteit op invoed- en afleverpunten of voor het gebruiksrecht op transportcapaciteit;
- c. het faciliteren van de overdracht van gas tussen programmaverantwoordelijken op een virtueel punt op het systeem;
- d. het aanbieden van capaciteit op invoed- of afleverpunten en het uitvoeren van het transport, waarbij verschillende vormen van transport kunnen worden onderscheiden.

Artikel 5.17

1. Het kwaliteitsborgingssysteem, bedoeld in artikel 5.11, eerste lid, onderdeel a, van de wet omvat:

- a. de missie, visie en strategie van de systeembeheerder met betrekking tot het beheersen van de kwaliteitsaspecten betrouwbaarheid, veiligheid, productkwaliteit en kwaliteit van de dienstverlening;
- b. het kwaliteitsniveau dat de systeembeheerder nastreeft op de verschillende kwaliteitsaspecten weergegeven in prestatie-indicatoren;
- c. de voorwaardenscheppende, ondersteunende en controlerende processen om het nagestreefde kwaliteitsniveau te bereiken;
- d. de procedure voor het identificeren van verbetermaatregelen met betrekking tot het kwaliteitsborgingssysteem en het ontwikkelen, prioriteren en implementeren van verbetermaatregelen met betrekking tot het kwaliteitsborgingssysteem;
- e. de implementatie en realisatie van systematische en gecoördineerde activiteiten met betrekking tot het beheer van de bedrijfsmiddelen ter beheersing van de verschillende kwaliteitsaspecten;
- f. het proces en de doelstellingen van de directiebeoordeling, waaronder tevens begrepen de beoordeling door de leiding van het meest betrokken bedrijfsonderdeel.

2. Het document waarin is aangegeven op welke wijze uitvoering is gegeven aan het kwaliteitsborgingssysteem, bedoeld in artikel 5.11, eerste lid, onderdeel b, van de wet bevat:

- a. het beleid met betrekking tot de borging van de kwaliteitsaspecten betrouwbaarheid en veiligheid;
- b. het nagestreefde kwaliteitsniveau op de verschillende kwaliteitsaspecten weergegeven in prestatie-indicatoren;
- c. de gerealiseerde prestaties met betrekking tot kwaliteitsaspecten in de afgelopen vijf jaar.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de inhoud van de processen en de prestatie-indicatoren, bedoeld in het eerste en tweede lid.

§ 5.3. Regels inzake meten

Artikel 5.18

Een distributiesysteembeheerder draagt er zorg voor dat op 31 december 2020 aan alle aangeslotenen met een kleine aansluiting een op afstand uitleesbare meetinrichting ter beschikking is gesteld, tenzij een aangeslotene met een kleine aansluiting beschikt over een onbemeten aansluiting.

Artikel 5.19

1. Een op afstand uitleesbare meetinrichting is geschikt om:
  - a. de status van de meetinrichting te registreren, weer te geven en uit te wisselen met een applicatie en
  - b. fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting of pogingen daartoe te registreren en informatie daarover op afstand uit te wisselen met een systeembeheerder.
2. Een op afstand uitleesbare meetinrichting registreert bij elke uitwisseling op afstand van gegevens met een systeembeheerder het tijdstip van de gegevensuitwisseling en of en hoeveel meterstanden daarbij zijn uitgewisseld. De geregistreerde gegevens worden een jaar bewaard in de meetinrichting en zijn lokaal uitleesbaar.
3. Indien een op afstand uitleesbare meetinrichting beschikt over een functionaliteit waarbij op afstand de levering van elektriciteit of gas kan worden onderbroken, beperkt of hervat, wordt aan de aangeslotene gecommuniceerd of deze functionaliteit is ingeschakeld.
4. Een op afstand uitleesbare meetinrichting is zodanig beveiligd tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting dat een passend beveiligingsniveau is gegarandeerd.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beveiliging van een op afstand uitleesbare meetinrichting.

Artikel 5.20

1. Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit is geschikt om:
  - a. daarop een applicatie aan te sluiten bij de aangeslotene die informatie op zodanige wijze uitwisselt, dat die uitgewisselde informatie leesbaar en bruikbaar is voor degene die gerechtigd is tot het verwerken van die informatie, en met die applicatie informatie uit te wisselen,
  - b. het actuele vermogen in Watt te registreren, weer te geven en uit te wisselen met een applicatie,
  - c. de actuele meterstand in kWh voor de van het systeem afgenomen elektriciteit en voor de op het systeem ingevoede elektriciteit voor de verschillende tariefperiodes te registreren, weer te geven en uit te wisselen met een applicatie,
  - d. ten minste elk kwartier de gegevens, bedoeld in onderdeel c, te registreren en deze gegevens ten minste dagelijks met een systeembeheerder uit te wisselen met een applicatie,
  - e. het geldende leveringstarief voor de verschillende tariefperiodes uit te wisselen met een applicatie,

- f. op afstand besturings- en toepassingsprogrammatuur van de op afstand uitleesbare meetinrichting aan te passen,
  - g. de kwaliteit van het transport van elektriciteit te registreren en uit te wisselen met een applicatie en
  - h. op afstand de gegevens, bedoeld in onderdeel g en 5.19, eerste lid, onderdeel a, met een systeembeheerder uit te wisselen, zodat deze de uitgewisselde gegevens kan lezen en gebruiken.
2. Op het leesvenster van een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit staat duidelijk weergegeven of de functionaliteit bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, is ingeschakeld of uitgeschakeld.
3. Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit is in staat om informatie van een andere meetinrichting als separate gegevensstroom op een leesbare en bruikbare wijze te ontvangen, te registreren, weer te geven en door te sturen.
4. Het communicatieonderdeel van een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit kan los van de elektriciteitsmeter worden aangepast of vervangen.
5. De registratie van de informatie en de uitwisseling van gegevens:
- a. tussen de elektriciteitsmeter en het communicatieonderdeel binnen een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit,
  - b. tussen een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit en een applicatie en
  - c. tussen een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit en een andere meetinrichting,
- gebeurt volgens internationale open standaarden voor het gegevensverkeer en de fysieke aansluitingen.

Artikel 5.21

1. Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas is geschikt om:
- a. de actuele meterstand in m³ per telwerk te registreren, weer te geven en uit te wisselen met een applicatie als bedoeld in artikel 5.20, eerste lid, onderdeel a,
  - b. ten minste elk uur de gegevens, bedoeld in onderdeel a, te registreren en deze gegevens ten minste dagelijks op afstand met een systeembeheerder uit te wisselen, zodat deze de uitgewisselde gegevens kan lezen en gebruiken,
  - c. op afstand besturings- en toepassingsprogrammatuur van de meetinrichting aan te passen,
  - d. op afstand gegevens als bedoeld in artikel 5.19, eerste lid, onderdeel a, met een systeembeheerder uit te wisselen en
  - e. een lokale temperatuurcorrectie toe te passen op de geleverde hoeveelheid gas.
2. Op het leesvenster van een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas staat duidelijk weergegeven of de functionaliteit bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, is ingeschakeld of uitgeschakeld.
3. De registratie van de informatie en de uitwisseling van gegevens:
- a. tussen een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas en het communicatieonderdeel binnen een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas en

b. tussen een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas en een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit, gebeurt volgens internationale open standaarden voor het gegevensverkeer en de fysieke aansluitingen.

4. Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas die is aangesloten op een op afstand uitleesbare meetinrichting voor elektriciteit kan voor de informatieverplichtingen gebruik maken van die meetinrichting.

5. Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas die beschikt over de functionaliteit om op afstand gaslevering te onderbreken en te hervatten is beveiligd tegen veiligheidsrisico's als gevolg van het opnieuw opbouwen van gasdruk bij het op afstand hervatten van de gaslevering na een onderbreking.

Artikel 5.22

1. Indien een ander dan een systeembeheerder een op afstand uitleesbare meetinrichting installeert, sluit het communicatiesysteem van deze op afstand uitleesbare meetinrichting aan bij het communicatiesysteem dat door de desbetreffende systeembeheerder wordt gehanteerd.

2. Een op afstand uitleesbare meetinrichting wordt zodanig geïnstalleerd dat het functioneren ervan veilig is.

Artikel 5.23

1. Met een op afstand uitleesbare meetinrichting worden gelijkgesteld meetinrichtingen die rechtmatig zijn vervaardigd of in de handel zijn gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel rechtmatig zijn vervaardigd in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die voldoen aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd, met name op het gebied van de beveiliging tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting, en in wezen dezelfde functionaliteiten voorschrijven, waaronder in ieder geval de functionaliteit bestaande uit het op afstand kunnen uitwisselen van de actuele meterstanden.

2. De bij of krachtens dit besluit gestelde eisen gelden voor de gelijkgestelde meetinrichting met uitzondering van de tot de meetinrichting behorende elektriciteits- of gasmeter.

Artikel 5.24

Een systeembeheerder brengt op grond van een bij of krachtens de wet gestelde verplichting of op een verzoek dat door marktpartijen breed gedragen wordt, wijzigingen aan in de besturings- en toepassingsprogramma's van een op afstand uitleesbare meetinrichting bij zijn aangeslotenen met een kleine aansluiting, tenzij de meetinrichting door deze wijzigingen niet langer zou voldoen aan de voor die

meetinrichting geldende eisen of op andere wijze afbreuk gedaan zou worden aan de integriteit van de meetinrichting.

§ 5.4. Regels inzake gas

Artikel 5.25

1. Een transmissiesysteembeheerder voor gas zorgt voor alle voorzieningen op het gebied van gasinkoop, flexibiliteitsdiensten en gastransport op het transmissiesysteem voor gas, nodig om vergunninghouders in staat te stellen de pieklevering te verzorgen voor alle aangeslotenen met een kleine aansluiting in Nederland. Deze voorzieningen moeten volstaan om pieklevering te kunnen verzorgen op een dag met een gemiddelde effectieve etmaal temperatuur in De Bilt van – 17 °C.

2. Een transmissiesysteembeheerder voor gas stelt gas beschikbaar aan vergunninghouders op de punten waar een verbinding bestaat tussen het transmissiesysteem voor gas en de systemen van de distributiesysteembeheerders voor gas.

3. Een transmissiesysteembeheerder voor gas stelt de totale omvang vast van de voorzieningen nodig voor de pieklevering voor alle aangeslotenen met een kleine aansluiting en stelt deze ter beschikking naar rato van het bestand van aangeslotenen met een kleine aansluiting van de vergunninghouders. Een transmissiesysteembeheerder voor gas brengt de voorzieningen voor pieklevering dienovereenkomstig in rekening aan vergunninghouders.

4. Een distributiesysteembeheerder voor gas verstrekt aan de transmissiesysteembeheerder voor gas de informatie die nodig is om per vergunninghouder de benodigde omvang van de voorzieningen, bedoeld in het derde lid, te bepalen.

§ 5.5. Regels inzake financieel beheer

Artikel 5.26

1. Een systeembeheerder voldoet aan de volgende kredietwaardigheidseisen:
  - a. het bedrijfsresultaat voor rente en belasting gedeeld door de bruto rentelasten bedraagt ten minste 1,7;
  - b. de som van de netto winst uit gewone bedrijfsuitoefening, afschrijvingen, amortisatie, latente belastingen, overige kostenposten waarvoor geen kasgeld noodzakelijk is en bruto rentelasten gedeeld door de bruto rentelasten bedraagt ten minste 2,5;
  - c. de som van de netto winst uit gewone bedrijfsuitoefening, afschrijvingen, amortisatie, latente belastingen en overige kostenposten waarvoor geen kasgeld noodzakelijk is gedeeld door de totale schuld bedraagt ten minste 0,11;
  - d. de totale schuld gedeeld door de som van de totale schuld en het eigen vermogen inclusief minderheidsbelangen en preferente aandelen is maximaal 0,7.

2. De financiële verplichtingen van tot de infrastructuurgroep behorende rechtspersonen en vennootschappen die ten laste kunnen komen van de tot de infrastructuurgroep behorende systeembeheerder worden in de berekening opgenomen.

3. Het eerste lid is niet van toepassing indien door een erkend kredietbeoordelingsbureau dat overeenkomstig verordening (EG) nr. 1060/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 inzake ratingbureaus (Pb EU 2009, L 302) geregistreerd of gecertificeerd is aan een systeembeheerder een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig is toegekend.

Artikel 5.27

1. Een systeembeheerder beschikt vanaf het tijdstip waarop hij geen deel meer uitmaakt van een infrastructuurgroep waarbinnen ook productie, levering of handel van gas of elektriciteit in Nederland plaatsvindt, over een eigen vermogen inclusief minderheidsbelangen en preferente aandelen van ten minste 40 procent van de som van de totale schuld en het eigen vermogen inclusief minderheidsbelangen en preferente aandelen.

2. De financiële verplichtingen van de tot de infrastructuurgroep behorende rechtspersonen en vennootschappen die ten laste kunnen komen van de tot de infrastructuurgroep behorende systeembeheerder worden in de berekening opgenomen.

3. In afwijking van het eerste lid kan een systeembeheerder beschikken over een lager percentage eigen vermogen indien de verlaging van dat percentage volledig veroorzaakt wordt door de financiering van investeringen die worden gedaan na het tijdstip waarop hij geen deel meer uitmaakt van de infrastructuurgroep en die noodzakelijk zijn om te voldoen aan zijn wettelijke taken en verplichtingen.

§ 5.6. Regels inzake incidenten

Artikel 5.28

1. Een systeembeheerder registreert de bij hem gemelde onderbrekingen in het transport van elektriciteit of gas, afwijkingen van de eisen aan de kwaliteit van het transport van elektriciteit of gas en waarnemingen van gaslucht.

2. Bij ministeriële regeling worden de gegevens vastgesteld die de systeembeheerder registreert en worden regels gesteld over de openbaarmaking van de registratie.

§ 5.7. Schadevergoeding wind op zee

Artikel 5.29

1. Een producent heeft slechts recht op de schadevergoeding, bedoeld in artikel 5.27, eerste lid, van de wet voor zover de funderingen van het windpark zijn

aangelegd en de producent aannemelijk kan maken dat het windpark gebruiksklaar zou zijn geweest als daar niet vanaf was gezien om de schade te beperken.

2. Onder het voor de ontsluiting van het windpark noodzakelijk deel van het transmissiesysteem op zee, bedoeld in artikel 5.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet wordt verstaan de aansluiting van het windpark en het systeem tussen het windpark en het transformatorstation op land met de in het scenario, bedoeld in artikel 5.6 van de wet, vastgestelde minimale transportcapaciteit.

3. Onder gemiddeld voor het systeem redelijkerwijs noodzakelijk onderhoud als bedoeld in artikel 5.27, eerste lid, onderdeel b, van de wet wordt verstaan een onderhoudsperiode van vijf dagen per kalenderjaar.

Artikel 5.30

1. Voor het bepalen van de schade ten gevolge van gederfde of uitgestelde inkomsten worden ingeval van:

- a. gehele of gedeeltelijke te late oplevering van het transmissiesysteem op zee uitgestelde inkomsten uit elektriciteitsverkoop en subsidie in aanmerking genomen;
- b. gehele of gedeeltelijke niet-beschikbaarheid van het transmissiesysteem op zee inkomsten uit elektriciteitsverkoop in aanmerking genomen.

2. Gevolgschade is het totaal van de financiële gevolgen die een causaal verband hebben met de gebeurtenis die een recht op schadevergoeding doet ontstaan, waaronder in ieder geval zijn begrepen de kosten die de producent maakt ter beperking van de schade en extra kosten voor materieel, personeel, opslag en zaakschade aan het windpark.

3. De schade, bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt vermeerderd met de wettelijke rente, die verschuldigd is voor de tijd die verstrijkt tussen het moment waarop de schade is ontstaan en het moment waarop de schade wordt uitgekeerd.

Artikel 5.31

1. Bij gehele of gedeeltelijke te late oplevering van het transmissiesysteem op zee betreft de schadevergoeding een vergoeding van uitgestelde inkomsten en de gevolgschade, bedoeld in artikel 5.30, tweede lid.

2. Bij gehele of gedeeltelijke niet-beschikbaarheid van het transmissiesysteem op zee wordt de hoogte van de schadevergoeding berekend door de som van:

a. het SDE-subsidiebedrag verminderd met het SDE-subsidiebedrag gedeeld door 1,4 en

b. de voor dat jaar geldende SDE-elektriciteitsprijs te vermenigvuldigen met de hoeveelheid elektriciteit die in een kalenderjaar wegens niet-beschikbaarheid niet kon worden getransporteerd, verminderd met de hoeveelheid elektriciteit die in vijf dagen getransporteerd kon worden. De uitkomst van deze berekening wordt vermeerderd met de gevolgschade.

3. De uitgestelde inkomsten worden berekend door de som van:

a. het SDE-subsidiebedrag verminderd met het SDE-subsidiebedrag gedeeld door 2,95 en

b. de SDE-elektriciteitsprijs verminderd met de SDE-elektriciteitsprijs gedeeld door 3,87, te vermenigvuldigen met de hoeveelheid elektriciteit die niet getransporteerd kon worden.

4. De hoeveelheid elektriciteit die niet getransporteerd kon worden, wordt bepaald op basis van de windsnelheid vermenigvuldigd met het productieprofiel van het windpark, verminderd met productiebeperkingen van het windpark door vertraging, storing of onderhoud buiten de onderhoudsperiode van vijf dagen en de hoeveelheid elektriciteit die wel getransporteerd kon worden.

5. Een producent voegt bij de berekening van de hoogte van het recht op schadevergoeding en de gegevens waarop deze berekening is gebaseerd een goedkeurende verklaring van een onafhankelijk accountant.

6. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het bepalen van de windsnelheid en het productieprofiel van het windpark.

§ 5.8. Klachten

Artikel 5.32

1. Een klacht van een aangeslotene met een kleine aansluiting over het systeembeheer, wordt behandeld door een iemand die niet bij de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, betrokken is geweest.

2. De behandelaar stelt de klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis van de bevindingen naar aanleiding van de klacht en van de conclusies die daaraan worden verbonden.

3. De klacht wordt binnen acht weken afgehandeld.

§ 5.9. Experimenteerruimte

Artikel 5.33

1. Onze Minister kan op aanvraag ontheffing verlenen aan een coöperatie of een vereniging van eigenaars van het verbod, bedoeld in de artikel 4.15 van de wet voor de uitvoering van de volgende experimenten:

a. het voor maximaal 10.000 aangeslotenen:

1°. optimaliseren van vraag en aanbod van decentraal opgewekte elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of

2°. aanleggen of onderhouden van een distributiesysteem in combinatie met het leveren van decentraal opgewekte elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen;

b. het aanleggen of onderhouden van een projectnet in combinatie met het leveren van decentraal opgewekte elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen.

2. Indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van het experiment kan Onze Minister ook ontheffing verlenen van andere artikelen van de wet.

Artikel 5.34

1. Onze Minister verleent uitsluitend ontheffing indien een experiment bijdraagt aan ontwikkelingen op het gebied van decentraal opgewekte elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen.

2. Een ontheffing heeft mede betrekking op handelingen van andere personen die in het experiment zijn beschreven.

Artikel 5.35

1. Onze Minister kan aan een ontheffing voorschriften of beperkingen verbinden in verband met belangen van transportzekerheid, leveringszekerheid, veiligheid, milieu en bescherming van aangeslotenen met een kleine aansluiting.

2. Voorschriften en beperkingen die betrekking hebben op een handeling van anderen dan de houder van de ontheffing, gelden eveneens voor die anderen.

Artikel 5.36

Bij ministeriële regeling wordt een periode vastgesteld waarbinnen een aanvraag wordt ingediend.

Artikel 5.37

1. Bij ministeriële regeling wordt een maximum gesteld aan het aantal ontheffingen, waarbij voor verschillende soorten experimenten verschillende maxima kunnen worden gesteld.

2. Bij ministeriële regeling wordt de maximale opwekkingscapaciteit voor experimenten vastgesteld.

Artikel 5.38

1. Onze Minister verleent geen ontheffing indien:

- a. de aanvraag niet voldoet aan deze paragraaf;
- b. voor de totstandkoming van een experiment anderszins in een ontheffing kan worden voorzien;
- c. voor de totstandkoming van een experiment geen ontheffing nodig is;
- d. er aanwijzingen zijn dat door het experiment de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening in gevaar wordt gebracht;
- e. er aanwijzingen zijn dat het experiment:
  - 1°. niet veilig kan worden uitgevoerd,
  - 2°. onvoldoende waarborgen biedt voor de bescherming van aangeslotenen met een kleine aansluiting of
  - 3°. in strijd is met het belang van bescherming van het milieu;
- f. aan een experiment een aangeslotene deelneemt die geen lid is van een coöperatie of een vereniging van eigenaars, tenzij de aangeslotene een rechtspersoon is waarover de coöperatie of de vereniging van eigenaars volledige zeggenschap heeft;

- g. niet alle aangeslotenen zijn aangesloten op hetzelfde midden- of laagspanningssysteem van de distributiesysteembeheerder waarop de aanvraag betrekking heeft of binnen een half jaar na verlening van de ontheffing kunnen worden aangesloten;
- h. een handeling die onderdeel is van het experiment niet geheel onder de verantwoordelijkheid van de houder van de ontheffing wordt uitgevoerd, tenzij die handeling door een distributiesysteembeheerder of een vergunninghouder wordt uitgevoerd;
- i. een ander dan de coöperatie of de vereniging van eigenaars, met uitzondering van een rechtspersoon waarover de coöperatie of de vereniging van eigenaars volledige zeggenschap heeft, de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen opwekt;
- j. enige vorm van zeggenschap wordt uitgeoefend door een persoon die:
- 1°. binnen de Europese Unie of in een derde land direct of indirect systeembeheerder is of
  - 2°. direct of indirect leverancier of producent is van elektriciteit met een omvang groter dan het in de aanvraag vermelde op te wekken maximale vermogen in de coöperatie of vereniging van eigenaars;
- k. de algemene ledenvergadering van een coöperatie of een vereniging van eigenaars is uitgesloten van zeggenschap over de inrichting, voortgang of kostenverdeling van het experiment;
- l. het niet aannemelijk is dat de leden van een coöperatie of een vereniging van eigenaars de kosten van het experiment kunnen dragen;
- m. een coöperatie of een vereniging van eigenaars niet genoegzaam aantoonbaar beschikken over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten voor een goede uitvoering van het experiment;
- n. het experiment geen redelijke kans van slagen heeft met het oog op de gekozen vorm van organisatie en de benodigde kennis en expertise;
- o. er geen voorziening is getroffen voor het geval een aangeslotene met een kleine aansluiting elektriciteit wil betrekken van een andere leverancier;
- p. aangeslotenen over een grote aansluiting beschikken, met uitzondering van een aangeslotene die beschikt over een aansluiting voor een installatie die voor het experiment elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen opwekt met een maximale capaciteit van 5 MW;
- q. minder dan 80% van de afnemers consument zijn;
- r. de capaciteit tot opwekking van elektriciteit van een coöperatie of een vereniging van eigenaars en zijn leden gezamenlijk de voor het experiment benodigde capaciteit te boven gaat;
- s. aangeslotenen aan een experiment deelnemen die elektriciteit afnemen van een directe lijn, een gesloten distributiesysteem, een projectnet dat geen onderdeel is van dat experiment, of een transmissiesysteem voor elektriciteit;
- t. de resultaten van een experiment in Nederland niet herhaalbaar zijn;
- u. de technische voorzieningen in een experiment niet worden uitgevoerd op een niveau dat gelijkwaardig is aan het technische niveau dat door een distributiesysteembeheerder wordt gehanteerd;

v. er door de aanvrager onvoldoende voorzieningen zijn getroffen om de taken van een distributiesysteembeheerder waarvoor ontheffing is verleend, na afloop van een experiment of zo nodig gedurende een experiment over te kunnen dragen aan een distributiesysteembeheerder;

w. er door een aanvrager onvoldoende voorzieningen zijn getroffen om de verplichtingen van een vergunninghouder na afloop van een experiment, of zo nodig gedurende een experiment, over te kunnen dragen aan een vergunninghouder.

2. Het eerste lid, onderdeel q, is niet van toepassing op een aanvraag die betrekking heeft op een projectnet.

Artikel 5.39

1. Indien meer aanvragen worden ingediend dan is toegestaan voor het soort experimenten waarvoor de aanvragen worden ingediend, stelt Onze Minister een rangschikking op.

2. Onze Minister rangschikt een experiment zonder projectnet hoger naar mate een experiment meer dan andere experimenten in vergelijking met de bestaande situatie:

a. het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in het totale energieverbruik van de aangeslotenen vergroot, waaronder in het geval van warmtekrachtkoppeling wordt verstaan: de bijdrage van een experiment in het verhogen van het rendement van de totale verbruikte energie door de aangeslotenen,

b. de belasting van een systeem verlaagt door het synchroniseren van de vraag en aanbod van elektriciteit en het sturen van vraag en aanbod,

c. een kans van slagen heeft;

d. kan leiden tot overeenkomstige projecten in Nederland nadat is voorzien in voortzetting ervan anders dan als experiment,

e. kan leiden tot een significant grotere betrokkenheid van deelnemers aan het experiment bij de gezamenlijke energievoorziening dan elders in Nederland,

f. afwijkt van andere projecten of experimenten in Nederland.

3. Indien een experiment na de toepassing van de criteria, genoemd in het tweede lid, als gelijkwaardig wordt beschouwd, wordt een experiment hoger gerangschikt dat om andere redenen in hogere mate bijdraagt aan de ontwikkelingen, bedoeld in artikel 5.34.

4. Een experiment met een projectnet wordt gerangschikt op volgorde van binnenkomst.

Artikel 5.40

Onze Minister verleent een ontheffing voor maximaal tien jaar, tenzij:

a. niet is voorzien in voortzetting van het experiment anders dan als experiment en beëindiging van het experiment in redelijkheid niet gevegd kan worden of

b. het experiment voorziet in de aanschaf van goederen waarvoor een afschrijvingstermijn tegen economische waarde geldt die langer is dan tien jaar.

Artikel 5.41

Onze Minister kan een ontheffing wijzigen of intrekken indien:

- a. de houder van de ontheffing dit verzoekt;
- b. in strijd wordt gehandeld met de voorschriften en voorwaarden voor de ontheffing
- c. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen, indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- d. de transportzekerheid of leveringszekerheid in gevaar is.

Artikel 5.42

1. Een experiment wordt uitgevoerd in overeenstemming met de aanvraag.
2. Een ontheffing kan slechts worden overgedragen met toestemming van Onze Minister.

Artikel 5.43

1. Voor zover een houder van een ontheffing taken van een distributiesysteembeheerder of van een vergunninghouder uitvoert, voert hij deze taken uit met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de wet tenzij ten aanzien van deze taken bij of krachtens de wet ontheffing is verleend.
2. Artikel 10.20 van de wet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.44

1. Een houder van een ontheffing zendt aan de Autoriteit Consument en Markt de berekeningsmethode van de tarieven die nodig zijn voor de uitvoering van de taken, als bedoeld in hoofdstuk 5 van de wet, en, in voorkomend geval, een wijziging van die methoden.
2. De Autoriteit Consument en Markt keurt de methode, bedoeld in het eerste lid, goed indien deze voldoet aan de eisen, gesteld in artikel 14 van verordening (EG) nr. 714/2009 en artikel 36, onderdelen d en e, van de richtlijn.
3. De Autoriteit Consument en Markt kan op verzoek beoordelen of de door de coöperatie of vereniging van eigenaars vastgestelde tarieven zijn berekend volgens een methode die overeenkomt met een eerder goedgekeurde berekeningsmethode.

Artikel 5.45

1. In afwijking van artikel 8.24 van de wet is een houder van een ontheffing van rechtswege een vergunninghouder.
2. In afwijking van artikel 8.27, eerste lid, van de wet draagt een houder van een ontheffing uitsluitend zorg voor de levering van elektriciteit aan de deelnemers aan het experiment of leden van deze deelnemers.

3. Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8.7, 8.23, 8.24, 8.25, 8.26, 8.29 en 10.8 van de wet is niet van toepassing op de houder van een ontheffing.

Artikel 5.46

Artikel 8.17 van de wet geldt niet voor een leverancier van elektriciteit indien de houder van de ontheffing deze taak vervult.

Artikel 5.47

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de verslaglegging van experimenten.

HOOFDSTUK 6. TARIEFREGULERING

§ 6.1. Tariefstructuur

Artikel 6.1

1. Het transporttarief, bedoeld in artikel 6.6 van de wet, met uitzondering van het tarief dat verband houdt met transport door een transmissiesysteembeheerder voor gas, van een systeembeheerder, is:

- a. voor aangeslotenen met een kleine aansluiting op een systeem voor elektriciteit afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit en wordt voor die aangeslotenen uitgedrukt in een vast bedrag per jaar,
- b. voor aangeslotenen met een kleine aansluiting op een distributiesysteem voor gas afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit of het verbruik en wordt uitgedrukt in een vast bedrag per jaar,
- c. voor aangeslotenen met een grote aansluiting op een systeem voor elektriciteit afhankelijk van het vermogen of verbruik op een aansluiting en
- d. voor aangeslotenen met een grote aansluiting op een distributiesysteem voor gas afhankelijk van de capaciteit.

2. Een tariefdrager voor een transporttarief, als bedoeld in het eerste lid kan verschillen voor verschillende categorieën aangeslotenen en per spannings- of drukniveau.

3. Voor de vaststelling van de hoogte van een transporttarief voor elektriciteit kan een categorie aangeslotenen, als bedoeld in artikel 6.3, tweede lid van de wet, worden onderscheiden:

- a. op basis van het tijdsdeel dat een aangeslotene van de transporttaak gebruik maakt;
- b. op basis van de fysieke wijze van aansluiten op een systeem met een spanningsniveau van ten hoogste 50 kV of de situering van een aansluiting in een systeem met een spanningsniveau van ten hoogste 50 kV ten opzichte van de transformator die dat systeem verbindt met een systeem van hoger spanningsniveau;

c. indien het aansluitingen betreft die door een systeembeheerder worden aan- en uitgeschakeld.

Artikel 6.2

1. De transporttarieven van een transmissiesysteembeheerder voor gas voor de taken, bedoeld in artikel 5.16, tweede lid:
  - a. worden vastgesteld voor invoed- en afleverpunten;
  - b. kunnen per invoed- of afleverpunt of voor de verschillende vormen van transport verschillend worden vastgesteld;
  - c. worden uitgedrukt in euro per kilowattuur per uur per tijdsperiode;
  - d. worden in rekening gebracht bij programmaverantwoordelijken.
2. In afwijking Van het eerste lid, onderdeel d, worden de transporttarieven die verband houden met de taak, bedoeld in artikel 5.25, eerste lid, in rekening gebracht bij vergunninghouders.

Artikel 6.3

1. Een transmissiesysteembeheerder voor gas brengt een vergoeding in rekening voor voorzieningen voor de taak, bedoeld in artikel 5.25, eerste lid, bij vergunninghouders, met uitzondering van het gedeelte van die taak dat ziet op de transportcapaciteit benodigd voor pieklevering op de punten, bedoeld in artikel 5.25, tweede lid.
2. Een transmissiesysteembeheerder voor gas brengt een vergoeding in rekening voor de taak, bedoeld in artikel 5.21, eerste lid, onderdeel g, van de wet, bij de aangeslotene, bedoeld in dat onderdeel.

Artikel 6.4

- Een bedrag voor het handhaven of herstellen van de balans als bedoeld in artikel 7.6, zevende lid, van de wet:
- a. is zodanig dat het financieel voordeliger voor een programmaverantwoordelijke is de afwijking van zijn programma op te heffen dan dit door een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit te laten doen;
  - b. werpt geen onnodige drempel voor gebruik van het systeem voor elektriciteit op;
  - c. bevat, indien een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit voor de programmaverantwoordelijke de balans herstelt, een component die gelijk is aan de kosten daarvan;
  - d. bevat een component die de programmaverantwoordelijke prikkelt zelfstandig de balansverstoring van elektriciteitstransport te voorkomen en op te heffen.

§ 6.2. Procedure tot vaststelling van de tarieven

Artikel 6.5

1. Een systeembeheerder zendt het voorstel voor de tarieven, bedoeld in artikel 6.12, tweede lid, van de wet, voor het daarop volgende jaar voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt.

2. Indien de Autoriteit Consument en Markt het voorstel niet tijdig heeft ontvangen, kan de Autoriteit Consument en Markt de tarieven voor de desbetreffende systeembeheerder zonder dit voorstel vaststellen.

Artikel 6.6

1. De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het volgende jaar.

2. Indien op 1 januari de tarieven voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de tarieven uit het voorgaande jaar tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor dat jaar.

3. Een systeembeheerder publiceert zijn tarieven op een geschikte wijze.

§ 6.3. Overige bepalingen ten aanzien van de tarieven en vergoedingen

Artikel 6.7

1. De volumecorrectie, bedoeld in artikel 6.14, eerste lid, van de wet wordt berekend met de formule:

$$\text{volumecorrectie (in \%)} = (\text{bedrijfstijd} - 65\%) / (85\% - 65\%) * (\text{verbruik} - 50 \text{ GWh}) / (250 \text{ GWh} - 50 \text{ GWh}) * 100$$

waarbij

verbruik = de in de periode van een jaar aan het systeem onttrokken hoeveelheid elektriciteit, uitgedrukt in GWh met een maximum van 250 GWh.

2. De bedrijfstijd bedraagt maximaal 85% en wordt berekend met de formule:
$$\text{bedrijfstijd (in \%)} = ((\text{verbruik} / \text{kWmax}) / \text{totaal aantal uren in de periode van een jaar}) * 100$$

waarbij

verbruik = de in de periode van een jaar in de daluren aan het systeem onttrokken elektriciteit geëxtrapoleerd naar die gehele periode, uitgedrukt in kWh

kWmax = het in de periode van een jaar maximaal aan het systeem onttrokken vermogen, uitgedrukt in kW.

3. Indien een aangeslotene beschikt over een productie-installatie voor de productie van elektriciteit uit restproducten van een productieproces wordt op verzoek van de aangeslotene door de systeembeheerder voor elektriciteit bij de toepassing van het tweede lid aan het verbruik toegevoegd de met deze productie-installatie in de periode van een jaar in de daluren geproduceerde elektriciteit geëxtrapoleerd naar die gehele periode, uitgedrukt in kWh.

4. Indien een aangeslotene voor een installatie of een gesloten distributiesysteem beschikt over meerdere aansluitingen wordt één volumecorrectie berekend voor deze aansluitingen door bij de toepassing van het eerste tot en met derde lid de waarden

van de aansluitingen te sommeren. De kWmax wordt berekend door de hoogste gesommeerde waarde van de aansluitingen op hetzelfde moment.

5. Onder de periode van een jaar, wordt verstaan de periode tussen:

a. 1 juli van het kalenderjaar twee jaar voorafgaand aan het kalenderjaar, bedoeld in artikel 6.14, eerste lid, van de wet en

b. 30 juni van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar, bedoeld in artikel 6.14, eerste lid, van de wet.

6. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het eerste tot en met het vijfde lid.

Artikel 6.8

1. Indien de Autoriteit Consument en Markt de methode voor de berekening van de tarieven gaat beoordelen, stelt de Autoriteit Consument en Markt de eigenaar van een gesloten distributiesysteem hiervan in kennis.

2. De eigenaar van een gesloten distributiesysteem overlegt binnen zes maanden na de kennisgeving, informatie die relevant is voor de beoordeling van het verzoek, met daarbij een toerekening van de kosten en opbrengsten aan activiteiten die verband houden met de aanleg en het beheer van het gesloten distributiesysteem in overeenstemming met het daadwerkelijk gebruik van financiële of andere middelen voor die activiteiten.

3. De Autoriteit Consument en Markt neemt een besluit tot goedkeuring van de methode voor de berekening van de tarieven binnen zes maanden nadat de informatie door de Autoriteit Consument en Markt is ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

HOOFDSTUK 7. MARKTEN EN HANDEL

Artikel 7.1

1. De gegevens met betrekking tot de leverings- en voorzieningszekerheid, bedoeld in artikel 7.1, eerste lid, van de wet hebben betrekking op:

a. het evenwicht van vraag en aanbod op de nationale markt;

b. het niveau van de verwachte toekomstige vraag;

c. de geplande of in aanbouw zijnde extra productie- en systeemcapaciteit;

d. de kwaliteit en de staat van onderhoud van de systemen; en

e. de maatregelen in geval van piekbelasting of het in gebreke blijven van een of meerdere leveranciers.

2. De gegevens met betrekking tot de leverings- en voorzieningszekerheid van gas hebben ook betrekking op het niveau van de beschikbare voorraden.

3. Onze Minister stelt het verslag waarin hij zijn bevindingen en de getroffen of voorgenomen maatregelen vastlegt in nauwe samenwerking met een transmissiesysteembeheerder op.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld betreffende de inhoud van het verslag.

Artikel 7.2

Indien een handelaar in gas aan een vergunninghouder een zekerheid vraagt, is deze zekerheid ten hoogste gelijk aan de nominale waarde van de verwachte levering van gas of diensten gedurende de eerstvolgende twee maanden van levering.

HOOFDSTUK 8. LEVERING

§ 8.1 Bescherming van aangeslotenen met een kleine aansluiting

Artikel 8.1

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop een leveringsovereenkomst of transportovereenkomst met een aangeslotene met een kleine aansluiting wordt opgesteld, de gegevens die deze overeenkomsten bevatten en de informatie die wordt overlegd bij het sluiten van de overeenkomsten.

Artikel 8.2

1. Een leverancier stelt een aangeslotene met een kleine aansluiting rechtstreeks in kennis van elke stijging van de tarieven voor de levering van elektriciteit of gas en wijst deze daarbij op het overzicht met praktische informatie inzake rechten van aangeslotenen. De kennisgeving wordt gedaan voor de invoering van de tariefstijging.

2. Een leverancier stelt een aangeslotene met een kleine aansluiting op toereikende wijze in kennis van een voornemen de aan de overeenkomst verbonden voorwaarden voor de levering van elektriciteit of gas te wijzigen, en wijst deze daarbij op het overzicht met praktische informatie inzake rechten van aangeslotenen.

3. Een systeembeheerder stelt een leverancier van aangeslotenen met een kleine aansluiting rechtstreeks in kennis van een wijziging van de tarieven voor het transport van elektriciteit of gas en van elk voornemen tot wijziging van de aan de transportovereenkomst verbonden voorwaarden voor het transport van elektriciteit of gas.

4. Een leverancier stelt aangeslotenen met een kleine aansluiting op toereikende wijze in kennis van elk voornemen tot wijziging van de aan de transportovereenkomst verbonden voorwaarden voor het transport van elektriciteit of gas.

Artikel 8.3

1. Een leverancier en een systeembeheerder bieden aangeslotenen met een kleine aansluiting een ruime keuze uit betalingswijzen.

2. Een verschil in tarieven en voorwaarden tussen de betalingswijzen houdt verband met het verschil in kosten die die betalingswijzen voor een leverancier of een systeembeheerder met zich brengen.

§ 8.2. Informatieverstrekking aan afnemers

Artikel 8.4

Een leverancier verstrekt ten minste eenmaal per jaar een factuur aan een eindafnemer voor de afgenomen elektriciteit of het afgenomen gas.

Artikel 8.5

1. Een leverancier stelt een factuur op in duidelijke en begrijpelijke taal.
2. Op verzoek van een eindafnemer verstrekt een leverancier nadere uitleg over de totstandkoming van een factuur.

Artikel 8.6

1. Een factuur van een leverancier bevat:
  - a. de periode waarop de factuur betrekking heeft;
  - b. de totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit of gas in de betreffende periode;
  - c. de totale kosten voor de afgenomen elektriciteit of het afgenomen gas in de betreffende periode;
  - d. de verbruiksafhankelijke kosten voor de afgenomen elektriciteit of het afgenomen gas in de betreffende periode;
  - e. de verbruiksonafhankelijke kosten voor de afname van elektriciteit of gas in de betreffende periode.
2. Een factuur van een leverancier bevat in voorkomend geval:
  - a. de totale hoeveelheid door een eindafnemer aan het systeem geleverde elektriciteit of gas in de betreffende periode;
  - b. de overeengekomen prijs voor de aan het systeem geleverde elektriciteit of gas in de betreffende periode;
  - c. de netto hoeveelheid door een eindafnemer verbruikte elektriciteit of gas in de betreffende periode;
  - d. de kosten voor de netto hoeveelheid afgenomen elektriciteit of gas in de betreffende periode.

Artikel 8.7

Een leverancier die een factuur baseert op meetgegevens die door een eindafnemer worden uitgelezen, baseert een factuur alleen op het geschatte verbruik als een eindafnemer niet voor een bepaalde factureringsperiode de meetgegevens mededeelt.

Artikel 8.8

1. Een leverancier verstrekt ten minste een keer per jaar een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht aan een eindafnemer.

2. Een leverancier verstrekt ten minste iedere twee maanden een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht aan een aangeslotene met een op afstand uitleesbare meetinrichting die op afstand wordt uitgelezen. Op verzoek van een aangeslotene kan de frequentie worden verlaagd.

Artikel 8.9

1. Een leverancier stelt het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht op in duidelijke en begrijpelijke taal.

2. Een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht heeft betrekking op de individuele situatie van een eindafnemer.

3. Op verzoek van een eindafnemer verstrekt een leverancier nadere uitleg over de totstandkoming van een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht.

4. Een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht bevat geen betalingsverzoek.

Artikel 8.10

1. Indien één keer per jaar een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht wordt verstrekt, bevat het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht:

a. de periode waarop het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht betrekking heeft;
b. de gegevens, bedoeld in artikel 8.6, eerste lid, onderdelen b tot en met e en tweede lid;

c. het standaardjaarverbruik van een eindafnemer;

d. indien dit mogelijk en nuttig is een vergelijking van het elektriciteits- of gasverbruik met het verbruik van een gemiddelde eindafnemer uit een vergelijkbare verbruikerscategorie;

e. indien dit mogelijk is een vergelijking van de onder artikel 8.6, eerste lid, onderdeel b bedoelde gegevens, met dezelfde gegevens uit dezelfde periode van het voorgaande jaar;

f. contactinformatie en internetadressen van consumentenorganisaties of soortgelijke organisaties die informatie verstrekken over energiebesparende maatregelen, over vergelijkende verbruiksprofielen of over objectieve technische specificaties van energieverbruikende apparatuur.

2. Indien meer dan één keer per jaar een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht wordt verstrekt, bevat het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht:

a. de periode waarop het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht betrekking heeft;

b. de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met f;

c. de gegevens, bedoeld in artikel 8.6, eerste lid, onderdeel b en tweede lid, onderdelen a en c;

d. een reële indicatie van de kosten, bedoeld in artikel 8.6, eerste lid, onderdeel d en tweede lid onderdeel d;

3. Een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht hoeft niet te bestaan uit:

a. het standaard jaarverbruik van de eindafnemer, indien het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht gelijktijdig met een factuur wordt verzonden;

b. het standaard jaarverbruik van de eindafnemer en de gegevens bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, of het tweede lid, onderdelen a, c en d, indien dit overzicht gelijktijdig met de factuur wordt verzonden en betrekking heeft op dezelfde periode als de factuur.

Artikel 8.11

Een leverancier vermeldt op een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht van een aangeslotene met een kleine aansluiting die beschikt over een op afstand uitleesbare meetinrichting, de hoeveelheid elektriciteit of gas die is afgenomen volgens ieder verbruiks- en indicatief kostenoverzicht in de afgelopen 36 maanden of in de periode van het leveringscontract.

Artikel 8.12

Op verzoek van een eindafnemer verstrekt een leverancier hem een factuur of een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht langs elektronische weg.

Artikel 8.13

Op verzoek van een eindafnemer met een grote aansluiting, aan wie door een systeembeheerder een meetinrichting ter beschikking is gesteld, verstrekt een systeembeheerder de verbruiksgegevens aan een door de eindafnemer aangewezen aanbieder van energiediensten.

Artikel 8.14

Een leverancier verstrekt een factuur of een verbruiks- en indicatief kostenoverzicht kosteloos aan een eindafnemer.

§ 8.3 Informatie over en keuze van energiebronnen bij elektriciteit

Artikel 8.15

1. De opwekkingsgegevens betreffen:
  - a. het aandeel van elke energiebron in de totale brandstofmix die een leverancier in het voorafgaande jaar heeft gebruikt;
  - b. de milieugevolgen, in termen van uitstoot van koolstofdioxide en van radioactief afval, als gevolg van elektriciteitsproductie met verschillende energiebronnen veroorzaakt door de totale brandstofmix die een leverancier in het voorafgaande jaar heeft gebruikt;
  - c. verwijzingen naar beschikbare referentiebronnen, waar voor een ieder toegankelijke informatie beschikbaar is over de milieugevolgen, in termen van uitstoot van koolstofdioxide en van radioactief afval, als gevolg van elektriciteitsproductie met

verschillende energiebronnen veroorzaakt door de totale brandstofmix die een leverancier in het voorafgaande jaar heeft gebruikt.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot:

a. de opwekkingsgegevens die een leverancier vermeldt op of bij een rekening aan een aangeslotene en de wijze waarop deze gegevens worden weergegeven;

b. de wijze waarop de opwekkingsgegevens door een producent, een handelaar en een leverancier onderling worden doorgegeven;

c. de wijze waarop de opwekkingsgegevens van geïmporteerde en in Nederland verhandelde of geleverde elektriciteit worden vermeld op of bij een rekening aan een aangeslotene;

d. de wijze waarop de betrouwbaarheid van de opwekkingsgegevens ten minste wordt gewaarborgd;

e. de uiterste datum en de wijze waarop een leverancier de opwekkingsgegevens van de door hem in het voorgaande kalenderjaar aan zijn aangeslotenen geleverde elektriciteit publiceert.

§ 8.4. Leveringsvergunning

Artikel 8.16

1. Een aanvraag voor een leveringsvergunning wordt bij de Autoriteit Consument en Markt ingediend.

2. Een aanvraag voor een leveringsvergunning bevat:

a. één of meer overeenkomsten ten behoeve van de inkoop van elektriciteit of gas en voor het daarvoor benodigde transport,

b. een recente jaarrekening of een openingsbalans, welke is voorzien van een verklaring omtrent de getrouwheid, ondertekend door een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek,

c. een recente verklaring van de rechtbank op basis van de registers, bedoeld in de artikelen 19 en 222a van de Faillissementswet waaruit blijkt dat de aanvrager niet in staat van faillissement verkeert en dat de aanvrager geen surseance van betaling is verleend,

d. een beschrijving van de organisatie van de aanvrager, waarin in ieder geval is opgenomen de voorziene administratieve organisatie, met inbegrip van de financiële administratie, en de interne of externe controle hierop,

e. voorbeelden van alle door de aanvrager gehanteerde offertes en overeenkomsten voor aangeslotenen met een kleine aansluiting met de hierbij behorende algemene voorwaarden en

f. de door de aanvrager gehanteerde klachten- en geschillenregeling voor aangeslotenen met een kleine aansluiting.

3. In aanvulling op het tweede lid bevat een aanvraag voor een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit in ieder geval een overeenkomst van erkenning als volledig programma verantwoordelijke van de aanvrager of een contract van de aanvrager met een andere partij voor het overdragen van de

programma verantwoordelijkheid en de erkenning als volledig programma verantwoordelijke van deze partij. 4. In aanvulling op het tweede lid bevat een aanvraag voor een leveringsvergunning voor de levering van gas in ieder geval een schatting van de verwachte afzet aan kleinverbruikers gedurende tenminste de eerste 12 maanden na het verlenen van de vergunning.

Artikel 8.17

1. Een aanvrager beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten indien:
  - a. een aanvrager financieel in staat is de termijn tussen uitgaven voor inkoop van elektriciteit, gas en transportcapaciteit en inkomsten uit de leveringsactiviteiten te overbruggen,
  - b. een aanvrager over een goede administratieve organisatie, met inbegrip van de financiële administratie, en over een goede interne en externe controle hierop beschikt,
  - c. een aanvrager niet in staat van faillissement verkeert en
  - d. een aanvrager geen surseance van betaling is verleend.
2. In aanvulling op het eerste lid beschikt een aanvrager van een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten indien de aanvrager of, indien de aanvrager de programma-verantwoordelijkheid heeft overgedragen, degene aan wie de aanvrager de programma-verantwoordelijkheid heeft overgedragen, voor voldoende lange termijn een erkenning als volledig programma-verantwoordelijke is verleend.
3. Een aanvrager hanteert redelijke voorwaarden indien hij:
  - a. duidelijke offertes en overeenkomsten hanteert, waarin de hoogte van de tarieven en de opbouw hiervan is aangegeven,
  - b. een transparante en redelijke betalingsregeling hanteert,
  - c. een transparante en redelijke regeling voor het opzeggen of ontbinden van overeenkomsten hanteert,
  - d. in staat is klachten en geschillen op een adequate wijze te behandelen, en
  - e. voorwaarden hanteert die in overeenstemming zijn met hetgeen bij of krachtens de wet is bepaald met betrekking tot de intrekking van de leveringsvergunning.

Artikel 8.18

1. Een vergunninghouder doet, indien hij voorziet dat hij niet langer in staat zal zijn om elektriciteit of gas aan zijn aangeslotenen met een kleine aansluiting te leveren of indien hij surseance van betaling heeft aangevraagd dan wel faillissement is aangevraagd, daarvan onverwijld mededeling aan de transmissiesysteembeheerder en aan Onze Minister.
2. Indien een distributiesysteembeheerder uit de hem ter beschikking staande gegevens redenen heeft om te vermoeden dat de continuïteit van de levering door een vergunninghouder in gevaar komt, meldt hij dat zo spoedig mogelijk aan de transmissiesysteembeheerder en aan Onze Minister.

3. Een vergunninghouder of, indien aan deze surseance van betaling is verleend of deze failliet is verklaard, de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen, of de curator, plegen op verzoek van Onze Minister overleg met hem en met de transmissiesysteembeheerder met het oog op zijn leveringsplicht en de toepassing van dit artikel.

4. Een beschikking tot intrekking van een leveringsvergunning treedt ten hoogste tien werkdagen na de dag, waarop die beschikking is genomen, in werking. Indien dit in verband met de leveringszekerheid noodzakelijk is kan Onze Minister besluiten tot latere inwerkingtreding van de beschikking. De vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen of de curator geeft daarvan onverwijld bericht aan de aangeslotenen met een kleine aansluiting aan wie hij elektriciteit of gas levert.

5. Na het tijdstip, waarop een beschikking tot intrekking van een leveringsvergunning is genomen:

a. zijn de aangeslotenen met een kleine aansluiting van de betrokken vergunninghouder niet bevoegd hun verbintenis op te schorten, en voert de systeembeheerder geen wisseling van leverancier uit op een na dat tijdstip gedaan verzoek van die aangeslotenen met een kleine aansluiting, tot de inwerkingtreding of intrekking van de betreffende beschikking;

b. draagt de vergunninghouder of, indien aan deze surseance van betaling is verleend of deze failliet is verklaard, de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen of de curator het bestand aan aangeslotenen met een kleine aansluiting zo spoedig mogelijk geheel of in gedeelten over aan één of meer andere vergunninghouders, die de levering van elektriciteit of gas aan de betrokken aangeslotenen met een kleine aansluiting voortzetten;

c. neemt de transmissiesysteembeheerder, voor zover dat noodzakelijk is om te waarborgen dat gedurende de periode vanaf het tijdstip waarop de intrekkingbeschikking is genomen tot aan het tijdstip waarop zij in werking treedt of wordt ingetrokken de levering van elektriciteit of gas aan de aangeslotenen met een kleine aansluiting kan worden voortgezet, op verzoek van de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen of de curator de betalingsverplichting over met betrekking tot toelevering van elektriciteit of gas ten behoeve van aangeslotenen met een kleine aansluiting in die periode.

6. Een transmissiesysteembeheerder draagt er zorg voor dat de levering van elektriciteit of gas aan aangeslotenen met een kleine aansluiting die op het tijdstip waarop de intrekkingbeschikking in werking treedt nog een overeenkomst met de betrokken vergunninghouder hebben, met ingang van dat tijdstip wordt voortgezet door een andere vergunninghouder. Daartoe coördineert de transmissiesysteembeheerder de verdeling van die aangeslotenen met een kleine aansluiting over de andere vergunninghouders en geeft daartoe aanwijzingen aan de systeembeheerders. De aangewezen vergunninghouder zet de levering van elektriciteit of gas aan de aan hem toegewezen aangeslotenen met een kleine aansluiting vanaf dat tijdstip voort onder zijn voorwaarden. De verdeling geschiedt naar evenredigheid van het totale aantal aangeslotenen met een kleine aansluiting dat de andere vergunninghouders al beleveren en het daarbij behorende elektriciteits- of gasvolume,

tenzij Onze Minister tot een andere wijze van verdeling besluit. Systeembeheerders verstrekken aan een transmissiesysteembeheerder de gegevens, die deze nodig heeft voor de uitvoering van deze taak.

7. Een transmissiesysteembeheerder brengt aan alle vergunninghouders, naar evenredigheid van het aantal aangeslotenen met een kleine aansluiting dat zij beleveren, een deel van de te zijnen laste blijvende kosten, gemaakt ter uitvoering van zijn taak bedoeld in het vijfde lid, onderdeel c, in rekening. Een vergunninghouder berekent het desbetreffende bedrag door aan de aangeslotenen met een kleine aansluiting die hij elektriciteit of gas levert, waarbij elke aangeslotene met een kleine aansluiting een gelijk bedrag in rekening wordt gebracht.

8. Indien ondanks de toepassing van dit artikel de vergunninghouder gedurende de periode, bedoeld in het vijfde lid, onderdeel c, onvoldoende elektriciteit of gas krijgt toegeleverd voor de levering aan de aangeslotenen met een kleine aansluiting, stelt de transmissiesysteembeheerder in die periode naar vermogen elektriciteit of gas ter beschikking aan de vergunninghouder. Met betrekking tot de met deze verplichting verband houdende, te zijnen laste blijvende kosten is het zevende lid van overeenkomstige toepassing.

9. Een inkoopcontract van een vergunninghouder bevat niet:

a. een beding tot ontbinding van rechtswege van die overeenkomst ingeval aan de vergunninghouder surseance van betaling is verleend of deze failliet is verklaard, zijn surseance of faillissement is aangevraagd, of zijn vergunning zal worden ingetrokken en

b. een beding die het een toeleverende product of handelaar mogelijk maakt in die gevallen de nakoming van de verbintenis op te schorten of te ontbinden of onder gewijzigde voorwaarden voort te zetten, een en ander voor zover betrekking hebbend op de levering van elektriciteit of gas ten behoeve van aangeslotenen met een kleine aansluiting.

HOOFDSTUK 9. CODES

Artikel 9.1

1. Een verzoek tot het doen van een voorstel tot wijziging van de technische codes of tarievcodes als bedoeld in artikel 9.4, eerste lid, van de wet wordt gedaan onder opgave van redenen die een dergelijke wijziging noodzakelijk maken.

2. De gezamenlijke systeembeheerders zenden een voorstel met betrekking tot de wijziging van de technische of tarievcodes aan de Autoriteit Consument en Markt.

3. Bij ministeriële regeling wordt de periode na het tijdstip waarop het verzoek wordt gedaan vastgesteld waarbinnen het voorstel, bedoeld in het tweede lid wordt verzonden.

Artikel 9.2

1. De gezamenlijke systeembeheerders en representatieve organisaties van partijen op de elektriciteits- of gasmarkt kunnen hun zienswijze op een ontwerp van een

besluit tot wijziging van technische of tarievenscodes, bedoeld in artikel 9.6, eerste lid, onderdeel a, van de wet aan de Autoriteit Consument en Markt kenbaar maken binnen twaalf weken na het tijdstip waarop het ontwerp van het besluit is bekendgemaakt.

2. Ondernemingen die zich bezighouden met het transporteren, leveren of meten van elektriciteit of gas en representatieve organisaties van partijen op de elektriciteits- of gasmarkt kunnen hun zienswijze op een ontwerp van een besluit tot wijziging van de informatiecode, bedoeld in artikel 9.6, eerste lid, onderdeel b, van de wet aan de Autoriteit Consument en Markt kenbaar maken binnen twaalf weken na het tijdstip waarop het ontwerp van het besluit is bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 10. UITVOERING EN TOEZICHT

Artikel 10.1

1. Een systeembeheerder verstrekt voor 1 juli van elk kalenderjaar aan de Autoriteit Consument en Markt een exemplaar van zijn jaarrekening en de daarbij behorende toelichting.

2. Een systeembeheerder stelt iedere vijf jaar een calamiteitenplan vast en zendt dit ter goedkeuring aan Onze Minister. Onze Minister beoordeelt of het calamiteitenplan voldoet aan de krachtens dit besluit gestelde eisen en kan de systeembeheerder verzoeken het calamiteitenplan aan te passen.

3. Een systeembeheerder voor elektriciteit stuurt jaarlijks vóór 1 juli een rapportage aan Onze Minister en aan de Autoriteit Consument en Markt waarin hij aangeeft welke voortgang is geboekt met de uitvoering van zijn taak zorg te dragen voor de grootschalige uitrol van de slimme meters.

4. Een systeembeheerder legt een ontwerpinvesteringsplan uiterlijk op 1 januari van een even kalenderjaar ter toetsing voor bij Onze Minister en de Autoriteit Consument en Markt.

5. Een systeembeheerder zendt het vastgestelde investeringsplan aan Onze Minister en de Autoriteit Consument en Markt.

6. Een systeembeheerder meldt de Autoriteit Consument en Markt omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot herziening van het besluit tot certificering, bedoeld in artikel 4.2.

7. Bij ministeriële regeling worden nadere eisen gesteld aan het calamiteitenplan.

Artikel 10.2

Een beheerder van een gasopslaginstallatie overlegt een verslag over de uitvoering van het nalevingsprogramma, bedoeld in artikel 3.2, onderdeel d jaarlijks aan de Autoriteit Consument en Markt en publiceert dit verslag jaarlijks op een geschikte wijze.

Artikel 10.3

1. De Autoriteit Consument en Markt verwerkt een registratie als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van verordening 1227/2011 zo spoedig mogelijk.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de registratie, bedoeld in het eerste lid.

HOOFDSTUK 11. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 11.1

Voor de vergoedingen verschuldigd aan Onze Minister op grond van artikel 11.7, eerste lid, van de wet, is, voor zover al niet van toepassing, titel 4.4, met uitzondering van de artikelen 4.85 en 4.95, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.2

1. De bedragen die verschuldigd zijn op grond van artikel 11.7, eerste lid, van de wet zijn vaste bedragen.

2. De bedragen kunnen verschillen voor de verschillende beschikkingen.

3. Onze Minister brengt de bedragen in rekening en verzendt een beschikking daartoe tegelijk met of binnen zes weken na de bekendmaking van de in artikel 11.7, eerste lid, van de wet bedoelde beschikking.

4. In afwijking van het vierde lid brengt de Autoriteit Consument en Markt de bedragen in rekening, voor zover zij namens Onze Minister beschikkingen neemt als bedoeld in artikel 11.7, eerste lid, van de wet.

5. De bedragen worden bij ministeriële regeling vastgesteld.

Artikel 11.3

1. De bedragen, bedoeld in artikel 11.2, die worden gefactureerd door Onze Minister, worden door Onze Minister geïnd en aan Onze Minister betaald.

2. De bedragen, bedoeld in artikel 11.2, die worden gefactureerd door de Autoriteit Consument en Markt, worden door de Autoriteit geïnd en aan de Autoriteit betaald. De Autoriteit draagt deze bedragen af aan Onze Minister.

HOOFDSTUK OVERGANGSBEPALINGEN

§ 12.1. Aanpassen andere besluiten

Artikel 12.1

In artikel 3.10h van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt "het stoom- of elektriciteitsnet" vervangen door: het stoomnet of systeem voor elektriciteit.

Artikel 12.2

Artikel 8 van het Besluit doorberekening kosten ACM wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel c, onderdeel 1° komt te luiden: 'de Elektriciteits- en gaswet.
2. Onder vernummering van de onderdelen 3° en 4° tot onderdelen 2° en 3° vervalt het eerste lid, onderdeel c, onderdeel 2°.

Artikel 12.3

In artikel 1, onderdeel a, van het Besluit gegevensverwerking CBS wordt "bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet dan wel de Drinkwaterwet" vervangen door: bij of krachtens de Elektriciteits- en gaswet dan wel de Drinkwaterwet.

Artikel 12.4

In artikel 1 van het Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht energie komt de begripsbepaling "energieleverancier" te luiden:

energieleverancier: leverancier van warmte als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Warmtewet, of van koude;.

Artikel 12.5

Artikel 3.3. van het Besluit hernieuwbare energie vervoer 2015 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede "door de afnemer als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel o, van de Gaswet die een aansluiting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel m, van die wet heeft" vervangen door: een aangeslotene als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet die een aansluiting als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van die wet heeft.

2. In het tweede lid wordt de zinsnede "door de afnemer als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de Elektriciteitswet 1998 die een aansluiting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van die wet heeft" vervangen door: een aangeslotene als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet die een aansluiting als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van die wet heeft.

Artikel 12.6

Artikel 4, zesde lid, van Bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht komt te luiden:

6. een installatie bij een glastuinbouwbedrijf voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet.

Artikel 12.7

Het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 vervalt onderdeel d.

B

Artikel 6, eerste lid, komt te luiden:

1. Een meetinrichting voor warmte is zodanig beveiligd tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting dat een passend beveiligingsniveau is gegarandeerd, rekening houdend met de internationale stand van de techniek en de kosten van de tenuitvoerlegging.

C

In artikel 7 wordt "de kwaliteit van meetinrichtingen" vervangen door: de kwaliteit van meetinrichtingen voor warmte.

D

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "Met meetinrichtingen voor elektriciteit als bedoeld in artikel 95la, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, meetinrichtingen voor gas als bedoeld in artikel 42a van de Gaswet en op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte" vervangen door: Met op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte.

2. In het tweede lid wordt "met uitzondering van de tot de meetinrichting behorende elektriciteitsmeter, gasmeter of warmtemeter" vervangen door: met uitzondering van de tot de meetinrichting behorende warmtemeter.

Artikel 12.8

Het Besluit stimulering duurzame energieproductie wordt als volgt gewijzigd:

A

Het eerste lid van artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel d komt te luiden:

d. gas: gas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet;.

2. Onderdeel j komt te luiden:

j. systeem voor elektriciteit: een systeem als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Elektriciteits- en gaswet voor elektriciteit en een systeem voor elektriciteit dat is gelegen binnen de Nederlandse exclusieve economische zone dat is verbonden met een systeem als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Elektriciteits- en gaswet voor elektriciteit;.

3. Onderdeel k komt te luiden:

k. systeem voor gas: een systeem als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Elektriciteits- en gaswet voor gas;.

4. Onderdeel l komt te luiden:

l. garantie van oorsprong: een garantie van oorsprong als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet;.

5. Onderdeel p komt te luiden:

p. MEP: de subsidie verstrekt ten behoeve van de productie van duurzame elektriciteit, klimaatneutrale elektriciteit of elektriciteit die is opgewekt door middel van warmtekrachtkoppeling op grond van artikel 72m van de Elektriciteitswet 1998, zoals deze luidde voor 1 januari 2009;.

6. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel r. door een puntkomma wordt een onderdeel ingevoegd luidende:

s. garantie van oorsprong voor niet-netlevering: een garantie van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen die op een installatie of op een directe lijn wordt ingevoerd of voor gas uit hernieuwbare energiebronnen dat wordt geleverd aan een bemeterd leverpunt, als bedoeld in artikel 1.1 van het Besluit hernieuwbare energie vervoer 2015.

B

In de artikelen 8, tweede lid, 12, tweede en vierde lid, 15, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 1°, 20, eerste, vierde en vijfde lid, 23, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 1°, 32, zevende lid, onderdeel b, 40, zevende lid, onderdeel b, 48, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 1° en 55, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 1° wordt "elektriciteitsnet" telkens vervangen door: systeem voor elektriciteit.

C

In de artikelen 14, tweede vierde en vijfde lid en 22, tweede vierde en vijfde lid wordt "elektriciteitslevering aan het net" telkens vervangen door: elektriciteitslevering aan het systeem voor elektriciteit.

D

In de artikelen 15, zesde lid, 23, zesde lid, 32, zevende lid, onderdeel b, 40, zevende lid, onderdeel b, 48, zevende lid en 55 zevende lid wordt "en waarvoor garanties van oorsprong voor niet-netlevering, bedoeld in artikel 1 van de Regeling garanties van oorsprong voor duurzame elektriciteit zijn verstrekt" telkens vervangen door: en waarvoor garanties van oorsprong voor niet-netlevering zijn verstrekt.

E

In de artikelen 32, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 1° en zesde lid, 40, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 1° en zesde lid en 73 wordt "gasnet" telkens vervangen door: systeem voor gas.

F

In artikel 55b, tweede lid, onderdeel a wordt "elektriciteits- gas-, of warmtenet" vervangen door: systeem voor elektriciteit of gas of het warmtenet.

G

In artikel 66, tweede lid, wordt "een rekening, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder y, van de Elektriciteitswet 1998" vervangen door: een rekening bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet.

Artikel 12.9

In artikel 21b, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag wordt de zinsnede "garanties van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen als bedoeld in artikel 1, onderdeel x, van de Elektriciteitswet 1998 zijn verstrekt" vervangen door: garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Elektriciteits- en gaswet zijn verstrekt.

Artikel 12.10

In het Vuurwerkbesluit wordt in Bijlage 2, onderdeel B, paragraaf 5, nummer 5.13, onderdeel c "het elektriciteitsnet" vervangen door: het systeem voor elektriciteit.

Artikel 12.11

Het Warmtebesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3, eerste lid, wordt "de netbeheerders van gastransportnetten niet zijnde de netbeheerder van het landelijk gastransportnet" telkens vervangen door: de distributiesysteembeheerders voor gas.

B

In artikel 5 wordt "bedoeld in artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet" vervangen door: bedoeld in artikel 6.12 van de Elektriciteits- en gaswet.

§ 12.2. Overgangsrecht

Artikel 12.12

1. In afwijking van artikel 5.3, is het krachtens artikel 36, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 bepaalde zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van dit besluit van toepassing op de volgende onderdelen van het systeem die voor de inwerkingtreding van dit besluit in gebruik zijn genomen:

- a. een railsysteem op een spanningsniveau van 150 kV of lager tot het moment dat het railsysteem ingrijpend worden gerenoveerd of gemodificeerd;
- b. een koppelveld.

2. In afwijking van artikel 5.3, is het krachtens artikel 36, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 bepaalde zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van dit besluit van toepassing indien zich ten tijde van onderhoud een enkelvoudige storing voordoet op een railsysteem op een spanningsniveau van 220 of 380 kV die voor de inwerkingtreding van dit besluit in gebruik is genomen tot het moment dat het systeem ingrijpend wordt gerenoveerd of gemodificeerd.

3. In afwijking van artikel 5.3, is het krachtens artikel 36, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 bepaalde zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van dit besluit van toepassing indien zich ten tijde van reparatie, vervanging en modificatie een enkelvoudige storing voordoet voor de volgende onderdelen van het systeem die voor de inwerkingtreding van dit besluit in gebruik zijn genomen tot het moment dat het systeem of de betreffende onderdelen ingrijpend worden gerenoveerd of gemodificeerd:

- a. een circuit door middel van een uitwendige gasdrukpijkabel naar een schakelinstallatie of transformator op een spanningsniveau van 110 of 150 kV die aan de hoogspanningszijde op niet meer dan twee circuits is aangesloten;
- b. een circuit door middel van een oliedrukkabel naar een schakelinstallatie of transformator op een spanningsniveau van 110 of 150 kV, die aan de hoogspanningszijde op niet meer dan twee circuits is aangesloten;
- c. een gesloten schakelinstallatie middels oliedrukkabels verbonden met een systeem op 110 of 150 kV;
- d. een gesloten schakelinstallatie middels uitwendige gasdrukpijkabels verbonden met een systeem op 110 of 150 kV.

Artikel 12.13

1. In afwijking van artikel 10.1, vierde lid, legt een distributiesysteembeheerder in het jaar 2016 geen ontwerp investeringsplan ter toetsing voor bij de Autoriteit Consument en Markt en bij Onze Minister.

2. In afwijking artikel 10.1, vierde lid, legt een transmissiesysteembeheerder in het jaar 2016 uiterlijk op 1 mei een ontwerp investeringsplan ter toetsing voor bij de Autoriteit Consument en Markt en bij Onze Minister.

3. Indien een transmissiesysteembeheerder een ontwerp investeringsplan uiterlijk op 1 mei 2016 ter toetsing voorlegt bij de Autoriteit Consument en Markt, kan de Autoriteit Consument en Markt de termijnen in artikel 5.5, derde of vierde lid, eenmalig verlengen met 8 weken.

Artikel 12.14

Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor gas die is geplaatst voor inwerkingtreding van artikel 5.21, eerste lid, onderdeel c, hoeft niet aan dit onderdeel te voldoen.

Artikel 12.15

Artikel 5.27, eerste en derde lid, zijn niet van toepassing op een systeembeheerder die op 27 maart 2009 geen deel uitmaakte van een infrastructuurgroep waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoorde die in Nederland elektriciteit of gas produceert of levert of daarin handelt.

*§ 12.3. Slotbepalingen***Artikel 12.16**

De artikelen van dit besluit treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 12.17

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit elektriciteit en gas.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken,